

GAZDASÁGI LAPOK

14. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1909. Április 4.

Tavaszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legelősebb foszforsavas mű-
munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kivánatra szak-
tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól! Minden zsák ólomzárral és
és figyeljünk a védjegyre! tartalomjelzéssel van ellátva!

Birtokeladás és vétel.

Leidenfrost László és Bauer Antal birtokvételek és eladá-
sok közvetítésére Budapesten. VI, ker Dálnok-utca 26.,
földszint 2. szám alatt közösen irodát nyitottak. 1909.
május 1 től VIII, Szentkirályi-utca 10. földszint 1.
Megbízásokat készséggel vállalnak

Gróf Hoyos Miksa németladi ura-
dalmában, posta és távirtda Németlad, vasut-
állomás Lad-Gyöngyös

2 drb telivér árdenni mén,

3 drb 3 éves félvér árdenni mén,

1 drb 3 éves nőri mén

mind tenyészigazolvánnyal eladó.

Ugyanott tisztavérű, tenyészképes
berni és szimmenthal-bonyhádi bikák
jutányosan eladók.

Uradalmi tisztartóság.

NOVÁK és JAHN

gép-, réz- és lemezárú-gyár, kazánkovács, műhely
Prága—Bubna.

Legrégibb speciális firma

a gazdasági szeszgyárak
berendezésére

Ausztria-Magyarországban.

Építési tervek, költségvetések és mindennemű a gazdasági szesz-
gyárakkal és ezek rekonstruálásával egybekötött munkálatok végzése.

Gőzkazán és gőzgépek

minden nagyságban és rendszerben.

Szabadalmazott destilláló - gépek, gőzölők, előzettréző - kádak, stb.

Mosógépek, szivattyúk, malátazuzók, tartányok stb.

Minden a legmodernebb, legbevéltabb és legszolidabb kivitelben.

500 szeszgyár Ausztria és Magyarországon berendezve.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlaváson-, len- és jutaárúgyár
Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövő-
gyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpá- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vízmen-
tes ponyvákat gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repcze-
ponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket,
vizmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kivánatra ingyen és bérmentve küldök.

LANGEN és WOLF motorgyár

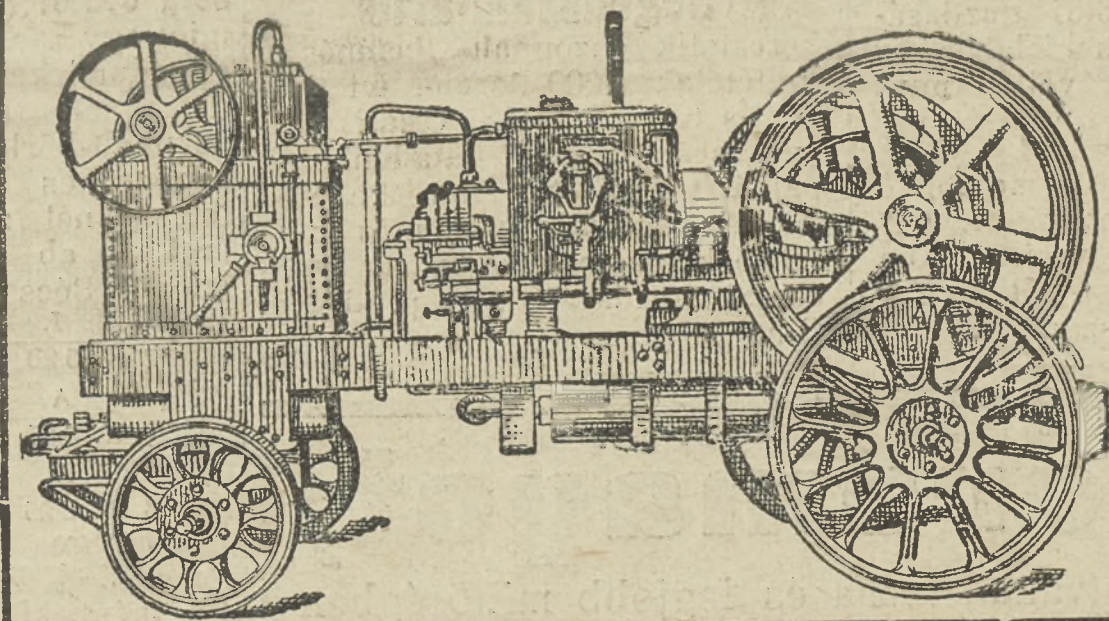
BUDAPEST, VI., Váci-körút 59.

Eredeti

„OTTO“

-féle lokomo-
bilok, benzin-
és szivógáz-
motorok.

Kényelmes
fizetési
feltételek.

Ne vásároljon addig új vagy egyszer használt minden fajta
zsákot, ponyvát, kölcsönzsákot, kölcsönponyvát, lópokróczot,

manilla, gép kévekötő „Hungaria“ kézi favéges

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagyár
és kölcsönintézet ::

kévekötő zsineget, spárgát, mig áraitam be nem kérte.

BUDAPEST, V., Arany János-utca 10

Pályázatokhoz csak bizonyítványmások csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéseért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

ZSÁK PONYVA KÖTÉL

POLLÁK SÁMUEL SZEGED

Alkalmazást keresők.

Kezelőtiszt

vagy titkári állást keres nagyobb uradalmaknál vagy gazdasági egyesületek valamelyikénél egy 40 éves, elméletileg és gyakorlatilag képzett, keresztény, nős, családos, kitűnő bizonyítványokkal rendelkező okleveles gazda, szolg. kiv. honvéd hadnagy, ki úgy a külső, valamint a belső gazdasági ügyvitel, az összes állattenyésztési szakok, valamint hizlálás és tehenészet vezetése terén több évi s megbecsülhetetlen tapasztalatokkal rendelkezik; a könyvelés- és gazd. számvitelben teljes jártassággal bír. A magyar, német, tót, horvát és angol nyelveket szóban és írásban bírja. Czim: **Masztics Elemér**, 2037. W. 41. Street, Cleveland, Ohio U.-S.-Amerika.

Gőzeke-gépész

ajánlkozik nagy uradalmakba. Fiatal, nős, ügyes, megbízható ember több évi gyakorlattal. Tudakozódók forduljanak e lapok kiadóhivatalához 1143. sz. alatt

Intézői

vagy ispáni állást keres egy rendkívül szorgalmas, 12 évi gyakorlattal bíró gazdatiszt, szerény feltételek alatt. Önállóan teljesen képes középirtókat kezelni. Szíves megkeresést kéri e lap kiadóhivatalába 765. szám alatt. Az állást május 1-én elfogadhatja.

Földmives-iskolát

végzett nős egyén, majorgazdai vagy kulcsári állást keres. Czim: Ifju Héldi József, Bakony-Szent-László.

Intelligens

fiatal ember, ki kereskedelmi akadémiát végzett, alapos műveltséggel és nyelvismeretekkel bír, nagyobb külföldi gazdaságoknál, hol marhahizlálás és gőztehenészet is volt, mint

számartó

jó sikerrel működött, megfelelő állást keres. Ajánlatok „K. O.” alatt Sikray hirdetési irodájába intézendők, Budapest, VI., Váci-körút 33. szám.

Lóheremagot,

répa és fűmagvakat, tiszta és legjobb minőségben ajánl legolcsóbb árakon

Leopold Richter,
Hermanmestetz (Böhmen).

Betöltendő állások.

Nőtlen

okleveles tapasztalt gazdatiszt április 1-től alkalmazást nyer. Ivánka László, Hont megyei Felső-Szemerédi gazdaságában.

Földmívelési

iskolát végzett segédtsit alkalmazást nyer. Ivánka László, Hont m. Felső-Szemerédi gazdaságában.

Gazdasági

összes betöltendő állások közül vannak a 8 év óta fennálló és minden harmadnap megjelenő Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatószám. József-körút 38.

Báró Springer Gusztáv

Ő méltósága vágóvölgyi uradalmában nőtlen segédtsit állás betöltendő. Csak oly egyének pályázhatnak, kik magyar honpolgárok, magyar gazdasági tanintézetet végeztek, a tót és német nyelvet legalább némileg bírják. Ajánlatok **Pálmai Emil** jószágigazgató. **Bucsaný**, Nyitra megye küldendők.

Kertész

nős, felvidéki birtokra kerestetik, ki a konyhakertészetet érti, felesége pedig ház körüli teendőket végzi. Czim: VI., Andrassy-ut 129., a háztulajdonosnál.

Számvevő

kerestetik terjedelmes gazdaságba május 1-ei belépéssel. Megkivántatik, hogy a külső gazdaság minden ágában jártassággal bírjon és hogy hosszabb bizonyítvánnyal rendelkezzen. Bizonyítványmások ifj. Lichtschein Samu Budapest, Bálvány-utca 22. intézendők.

Irnoki állás

betöltendő ngos Sándor László ur csókási gazdaságában. Némi gyakorlattal rendelkező, okleveles gazdaszok küldjék kérvényüket fenti czimre. Gazdasági kezeléséhez, Kőtegyán, Bihar.

Segédtsit

kerestetik azonnali belépésre. Csakis erélyes, szorgalmas egyének több évi intenzív gazdaságokban szerzett gyakorlattal, kik irodai munkákban is jártasak és tótul beszélnek, küldjék bizonyítványmásolataikat, melyek vissza nem adatnak, Tarisch Rezső földbirtokos czimére Barsfüss.

Segédszámartó

kerestetik azonnali belépésre. Feltételek: 1000 korona évi fizetés és teljes ellátás. Csakis nőtlen, szép írásu fiatal emberek pályázhatnak, kik kereskedelmi iskolát végeztek, vagy más megfelelő képzettséggel bírnak. Fancsikai gazdaság, u. p. Ugra, Bihar megye

RATIN

PATKÁNYESÉGÉRÍTŐ BACILLUS

"RATIN" AZ EGYEDÜLI BIZTOS IRTÓSZER MELYRŐL A M. KIR. ÁLL. BAKTEOLOGIAI INTÉZET VÉLEMÉNYE IS AZ, HOGY MÁS ÁLLATRA ÁRTALMATLAN.

PROSPEKTUST INGYEN KÜLD A "RATIN" BAKTEOLOGIAI LABORÁTORIUM KÉPVISELŐJE: **HAAN BELA** BUDAPEST, ROTTENBLIER-ÚT 30.

Diszkerthvedelők

kérjenek árj egy zékét az első magyar diszfernyő-faiskolától. Tulajdonosa **Copony Ede Körmenten**, 120 fajta fűlevelűfák, lombfák, sorfák, díszeserjék és rózsafák kaphatók.

Olcsó birtok

500 hold pestmegyei Szank községben, 370 hold rozsvetéssel, 20 hold szőlővel. Hat külön tannyával felszereléssel, százezer forintért könnyű feltételekkel eladó. **Gauzer Ödön, Kalocsa.**

GAZDÁK figyelmébe!

50% olcsóbb, mint bármely más világító anyag a **pyroleum** világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezetett.**

Számos elismerő levél nálam betekinhető. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kiváratra prospectus ingyen és bérmentve

Degen Jakab
BUDAPEST,
IX. ker., Kőraktár-utca 28.

15% engedmény.

A mint lapunkat értesítik, **Linkenberg József** nyitrai vaskereskedő, mint egy kartellen kívül álló gyár egyedüli képviselője, köfedélemezeknél aszfalt-lemezeknél, aszfalt-bőrlemezeknél, valamint közönséges aszfalt elszigetelő lemezeknél az alatt jegyzett alapárakból ab vasuti vagy hajóállomás Bécs 15% engedményt ad.

Kőfedél-lemez	K. 5.20	4.50	3.60	3.20	2.20
Aszfalt-lemez	A. B. D. E.				
Aszfalt-bőrlemez	K. 6.25	5.40	4.35	3.85	
Aszfalt-bőrlemez	A. B. D. E.				
Közönséges aszfalt elszigetelő-lemez 5 m/80 fillér, 7 m/1 kor.					
1 m ² -ként. Méret szerint az elszigetelő lemez 1 m ² -ként 4 fillérrel drágább. Legkisebb rendelés 20 tekercs. Rendelések levélbelileg eszkozlendők. Azonkívül kátrány, carbolineum, fali aszfalt stb. nagymennyiségben raktáron tartatik.					

Jegenyár, gledicsia, nyír sorfának alkalmas 13-4 éves példányok. **Akác, juhar, sofora** 1-2 éves csemete. Ó és uj, asztali és peccsenye **borok**. **Törkölypálinka** eladó jutányos árban nyirpazonyi szőlőtelepemen, posta Nyiregyháza. **Liptay Jenő.**

Eladó

3 HP benzinmotoros szivattyúmú kocsira szerelve, szívó-nyomó csövekkel, három hétig használt, majdnem új állapotban, vizszállító képessége percenként 3-400 liter, beszerzési ára volt 5800 K, eladási ára most 2500 K.

Kucses Károly, Makó.

Lovak kehesége

(Chronikus köhögése és nehéz lélegzése) biztos eredménnyel gyógyítható. Számtalan elismerés bizonyítja Felvilágosítást díjmentesen küld **Ripp Arvin, Drezda-A. 786.**

Keltetőtojások

tavaszi szállítására előjegyezhetők

Reitter Oszkár főkapitánynál Nagybeeskereken.

Angliából hozott fajtisza telivér elsőrendű

Fehér Orpington
Fehér Wyandotte (amerikai kitűnő téli tojó)
Sárga Orpington
Óriás pekingsi kacsa

tojások darabja 70 fillér. Törés és rázásmentes, teljesen biztos csomagolás faldobokban ingyen.

Kitüntetések: Arad, Budapest I., Budapest II., Belgrád, Lovrin, Lugos, Nagybeeskerek, Pozsony, Pécs, Szófia, Szatmár, Szeged, Szabadka, Temesvár, Veszprém, Wien, Zenta. **Hazai és külföldi legnagyszerű és legelső kitüntetések. Allami nagy aranyérem.**

Pannonia szálloda

BUDAPEST,

VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

SÜRGÖNY-CZIM: WALSER FERENCZ BUDAPEST

TELEFON: BUDAPEST 95 50

WALSER FERENCZ

TŰZOLTÁSI SZEREK-ÉS SZIVATTYÚK-GYÁRA HARANG-ÉS FÉMONTÓDE BUDAPEST, VI. CSÁNGÓUTCA 6.

VILLAMOS MEGRŐLŐ VÁCIJÚT, ARÉGI VAM, K. ZELEBEN

Eladó luczfenyők:

Kiváló szép növésű iskolázott luczfenyők 180-220 cm. magasak, földtömbbel kiásva 100 drb nyolcvan korona, 1000 drb hétszáz korona. Csomagolás és vasútra szállítás darabonként husz fillér. Kis-Szántói intézőség u. p. Bors, Bihar megye.

Szentbernáthegyi

fajtiszta kutyakölykök jutányos árban eladók. Czim: **Baghy Pál, Tiszakürt.**

Luczerna,

heretakarmaný, 8 méterenként 8 korona 40 fillérjével eladó. Bővebbet ifj. **Harcza István, Csehi, Komárom megye.**

„ANNEX“

befőttes üveg kötöző.

Gazdasszonyok, cukrászok és konzervkészítőknek megfizethetlen új eszköz. Megmenti a kezét az erős kötözés okozta felhólyagozástól és fájástól. Gyorsan és légmentesen zár. Szabadalmazott új magyar találmány. Ára 2 korona. Beszerezhető a

„Novator“

gyári irodában
Budapest, VI., Nagymező-u. 21.

ARATÓGÉP.

4 drb Walter & Wood marokrakó aratógépet földek bérbeadása miatt jutányos áron eladó **Báró Nopcsa Elekné** gazdasága, Ujarad.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMIOS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozzunk mezel gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre 16 kor.
Fél évre 8 „
Negyed évre. 4 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — y.	234
Tárcza. Gabnaféléink őseredetéről. — Gyulai Gy. K. —	234
Campbell-féle talajművelés. — gróf Teleki Arvéd. —	234
Rétrágyázási kísérletek. — Ifj. Rösler Károly. —	235
Aczatíró ősztöke.	236
A burgonyaszárítás kérdése. — Vajda Ödön. —	238
Kérdések és feleletek	238
Kérdések: Lóbetegség. x. y. — Tuberkulíra reagáló bika. N. K. — Az állatok nyírása a télre. D. K. — Korpa etetése. Imre.	
Feleletek: Távolosó birtok kezelése. D. L. — Czemepadló a fiáztatókban célsszerű-e? D. L. — Szeszfőzés cukorrépából burgonya helyett. Biró Gusztáv. — A gyümölcsfák törzsének meszelése. Kadocsa Gyula.	
Hírek	239
Aprók	240

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felkérjük azon t. olvasóinkat, a kiknek előfizetése április hó 1-ével lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap expedíciójában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Egész évre 16 korona.
Fél évre 8 „
Negyed évre 4 „

A „Gazdasági Lapok”
kiadóhivatala.

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — Francia dolgok. — A borválság megszüntetése Franciaországban. — A colis agricoles viteldijának további mérséklése. — Törvény a hamisítások ellen. — A dohány lugkivonat árának leszállítása. — A kender- és lenprémiumok. — A trágyakezelés rendeleti szabályozása. — Mindez Franciaországban.)

Mig a mult vasárnapot megelőző héten csak az ország egyes részeiben vetettek, 29-ikétől kezdődőleg az egész országban kis kivétellel megindulhatott a tavaszi vetés. Ha nem lenne még hó a közép és magas hegyek csucsein és a hegyek hátulsó felületén, akkor az idő is melegebb lett volna. De így a hét elején még járták a reggeli derek. A búzák kelnek, de csak nehézesen. Panaszkodnak több helyről, hogy megkérgesedett a föld és a buza nem bírja kitólni magát. Ezen okból Északnyugoti Magyarország agyagos talajaiban a búzák nagy részét kénytelenek lesznek a gazdák kiszántani.

A tavaszi marhavásárok förtelmesek, nincs vevő, csak eladó. Egy borsodmegyei vásárban szemtanui voltunk, midőn 1 éves, jó husban levő tinó 54 koronáért kelt el. A hizott marha nagyon olcsó. Duplán megette magát, csakis a jármos ökrök iránt mutatkozott kereslet. Tarka jármosok 28—32 forint körül mentek élő suly szerint mázsánként. Fehérek 2—3 forinttal drágábbak.

Az alkotmányos kormányzatban a miniszteriumok ezért oszlanak szakokra, hogy az egyik ágazat se tengjen túl a másik rovására. Így például a pénzügyminiszterek folyton a terhek emelésén törik a fejüket s a földművelésügyi, kereskedelmi és ipari miniszterek feladata oly intézkedéseket tenni, hogy viszont az adóképesség emeltesék. Az meg épen megbocsáthatlan hiba lenne, ha valami szakminiszter, például a földművelésügyi miniszter a pénzügyminiszter szerepébe képzelve bele magát terhet terhet után zuditana a gazdák nyakába. Hogy mely országokban fordulnak elő ilyen centroversiák, arról most ne beszéljünk. A helyes kormányzati rendszer tekintetében ki kell emelnünk Franciaországot, mely heves ellenzés után meghozta a jövedelmi adótörvényt, — de a francia földművelésügyi miniszter ugyancsak serényen dolgozik azon, hogy ennek ellensúlyozására az adóképességet is emelje. Lássunk néhány példát:

A francia törvényhozás nemsokára tárgyalás alá veendő Augé képviselő törvényjavaslatát, a melynek célja a borválságot megoldani. Ez a tultermelésből állott elő. Franciaország a filoxera pusztításai előtt a hatvanas években átlagosan évente 50 és fél millió hektoliter bort fogyasztott. Az 1900—1909-ig terjedő időben évenként 58 és egy negyed millió hektoliter a bormennyiség, a minek az export levonása után fogyasztásra kellett kerülni. Párizs lakossága hiába fogyaszt fejenként és átlagosan 185 liter bort, a termelés által a piacra hozott fölöslegekkel az ország nem bír. Az Auge által előterjesztett törvényjavaslat azt czélozza, hogy évente 14—15 millió hektoliter borból borszeszt égessenek s hogy ez lehető legyen, mondanak ki azt, hogy *ezentul az összes répa és lisztes anyagokból gyártott szesz denaturálandó* a gyárosok prémiumokkal kárpótlandók circa 50 millió frankig terjedhető állami kártalanítással. A kárpótlás arra szolgáljon, hogy a szesz ára egyenlővé tétessék a petrolummal, hogy ekként fűtés, világítás és motorhajtásra ezen nemzeti produktum használtassék föl és nem az idegenből hozott petrolum. Az eszme grandieuse és a francia nemzethez méltó. Előreláthatólag a francia törvényhozás előtt nagy vita

fog fejlődni ezen javaslat fölött, a melynek sorsa bennünket is nagyon érdekelhet, mert a homoki szőlők rohamos terjedése nálunk is a tultermelés felé hajtja az ország bortermelését. Ezt természetesen az adófizetési képesség emelése czéljából teszik.

A francia képviselőház fölhatalmazta a kormányt, hogy lépjen tárgyalásokba a vasut társulatokkal a végből, hogy a colis agricolis gazdasági csomagoknak 50 kg-on alul díjtétele tovább mérsékeltesék. Ez is az adófizetési képesség emelése czéljából történt.

A francziák szükségét látták annak, hogy egyes törvények, mint pl. törvény a vajhamisítás, törvény a mütrágyahamisítás stb. helyett egy alapvető törvényt hozzanak a gazdasági cikkek hamisításának meggátolására, u. m. azt Belgiumban 1890-ben meghozták. Így jött létre 1905-ben aug. 1-én a törvény, a melynek czime „Áruk és hamisított élelmiszerek és gazdasági terményei család eladásának megakadályozásáról.” Ezen a törvényen folyton javítanak, mert az élet folyton újabb és újabb problémákat vet föl. A termelők és a szolid kereskedelem lelkesedve fogadta a törvényt, a melynek nyomában már is sok visszaélés lett megszüntetve. Így a párizsi rendőrfőnök jelentése szerint teljesen megszűnt a buzaliszt hamisítása faggyukó és rizliszttel. Hihetetlen, hogy nálunk is mennyire elterjedtek a hamisítások. A legnagyobb foku csalások, melyek lehetővé teszik, hogy a külföld a magyarságot kifossa és egyszersmind a gypjutermelet is tönkre tegye, az általános usus, hogy hitvány pamutárukat, mint gypju- és lenárukat adnak el és olyannak az áraban fizetetik. Ezek a dolgok szinte az adófizető képesség emelését czélozzák nagyon helyesen.

A dohánylugkivonat mint rovarirtószer nagy becsben áll a francziák előtt. Ez abból is látható, hogy a pénzügyminiszter ellenkezése daczára a francia képviselőház elhatározta, hogy a titrirozott nikotin literének árát 2 frankról 1 frankra szállítja le és hogy a közönséges nikotin is féláron adassék. Ez is az adófizetési képesség emelése végett történt.

A kender- és lentermelés az oroszok versenyé folytán egész Európában veszteséges. A francia képviselőház, hogy lehetővé tegye a kender- és len jutalmazó termelését 1908. évre is, úgy mint eddig 60 frankban állapította meg hektáronként a prémiumot, mely a termelőnek adandó. Hogy ez az adófizető képesség emelése végett történik, azt kétségbevonni nem lehet.

BURGONYÁT

VETŐCZÉLOKRA

ajánl a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, U., Alkotmány-utca 31. szám.

Még egy francia dolog. A francia Jura département főnöke támaszkodva az 1902. évi egészségügyi törvényre, rendeletet intézett a községek biráihoz (ott polgármesterek), mely szerint 2 hó leforgása alatt minden trágyatelep az egészségügyi követelményeknek megfelelőleg legyen elhelyezve; tehát a trágyalének nem szabad a nyilvános utakra csurogni, nem szabad megfertőznie a kutakat, forrásokat, itatókat, nem szabad akadályoznia a közlekedést és nem szabad ártalmára lenni a szomszédnak. A kik e rendeletet nem teljesítik, közigazgatási uton elfognak marasztaltatni.

Sok embert ez a kényszer, akarata ellen abba a helyzetbe hoz, hogy drága kincsét, a trágyalevet pocsékká menni ne engedje. Nagyon üdvös rendelet!

Campbell-féle talajművelés.

Irta: gróf Teleki Arvéd.

A „G. L.” 1907. évi október 6-iki számában volt szerencsém Campbell legértékesebb eszközéről, a tárcsás boronáról és az ezzel elérhető eredményekről munkakimelés és a talajban levő nedvesség megtakarítása szempontjából bővebb tapasztalataimról beszámolni. Campbell módra tehát tekintve, hogy tárcsás boronákat már husz év óta használók, és bizonyára mások is régebben beszereztek ilyen eszközöket, Magyarországon is már több idő óta dolgozunk. Az újítás most főképp az altalajtömörítőben rejlik, a mely talajművelő eszköz új, és mostanáig ilyen módon nem gyakorolt munkát végez. Ez t. i. a nélkül, hogy a talaj felszínét lehengerelne, ékalakulag képzett keréktalpaival a felső finomabbra művelt réteget áthatolva, az ez alatt lazán, rögökben, hézagosan heverő alsó réteget van hivatva lenyomni, tömöríteni, úgy hogy a nagy légüregek, melyek folytán a talaj gyorsan kiszárad, megszűnjenek és az elvetendő mag olyan talajba jusson, melynek nedves részecskéi hozzásimulva a kelést előmozdítják. Az ily kikelő mag hajszygókerei részére is a közepesen megülepített talaj könnyebb fejlődést és tenyészkedést biztosít. Ezen altalajtömörítőt illetőleg a nálunk most megjelent Campbell-féle talajművelési könyvben olyan eredmények vannak feljegyezve, hogy a minálunk most már meghonosodni látszó szárazságtól sokat szenvedett gazdák figyelmét méltán felébredtetten e mű. *Kísérleteznünk ezen altalajtömörítővel igen fontos, magam is e napokban már hozzálatok, de azért ne*

feledjük, hogy az egész Campbell-féle művelésnek nem annyira ez az idáig előttünk ismeretlen talajművelő eszköz, mind inkább a tárcsás borona a sarkalatos eszköze, a melyen az egész rendszer megfordul. Esetleg jó eredményt tehet a talaj felszín alatti láthatatlan rögöket tömörítő szerszám is, de ha nincs nedvesség a földben, hiába mesterkedünk akkor bárhogyan is. Fontosabb tehát a meglévő nedvesség konzerválása és a talajnak új nedvesség részére felvételképessé tétele, és erre nemcsak hivatott lehet a tárcsás borona, hanem ennek végzését már hazai számos kísérletekkel igazolta is. Erre vonatkoznak az 1907. évi különösen száraz évben szerzett tapasztalataim, melyek egyikében egy deles, homokos, meredek, a gazdaság központjától 7 kilométerre fekvő és nagyon régen trágyázott táblán kizárólag tárcsás és rugós boronákkal, teljesen eke nélkül mivel 32 holdas táblán jobb termés eredményt értem el lentermelés útján, mint a majorok közelében fekvő 10-szeres értékű, szabályszerűleg mivel és trágyázott I-ső osztályú földeimen.

Kiveszett őszi buza földjén is pusztán ezen boronákkal való előkészítés után egy vidékünkön rossz tengertermő évben, mikor az átlagos termés jóval a szokásos 9—10 mázsás országos átlagon alól mozgott, 60 Hl. csöves tengeri, vagyis tavasszal morzsolya 20 q szemes tengeri volt egy 12 holdas földnek a termése. Mindenesetre javára esett ezen termésnek a buza előtt végzett mély szántás és további többszöri jó talajművelés, de közvetlen a tárcsás boronával mivel tengeri mellett, volt a szintén így mivel és kiveszett buza után ekével felszántott területben termett tengeri is. Már a keléskor szemmel láthatólag sűrűbben és vidorabban törtek elő a levelek a tárcsázott földön és 1 hó alatt kétszeresen elhagyta fejlődésben a tárcsázott földben termett tengeri után az eke után vettetett, a mely különbség a szedésnél oly nagygyá vált, hogy az eke után a tengeriszemtermés csak 8 q-át tett ki kat. holdankint, míg a tárcsázott területen az átlag 20 q-át tett ki. Szárazság tehát ma már csak a helytelen talajművelést sújtja keservesen folytató gazdát.

A tárcsás boronákkal dolgozó gazda szárazságtól már ma félannyit sem szenved, mint a multban. Igaz, hogy talajművelési rendszerét át kell alakítani bizonyos mértékben, de ez nem olyan nagy teher az országra, mert főképp a nagyobb gazdákat sújtja.

A kisebb gazda könnyebben tud a szárazság

ellen az által is védekezni, hogy birtoka erősebben van aránylag instruálva igavonó állatokkal és ennek folytán könnyebben ki tudja lesni azt az 1—2 napot, melyen kis földjét egy eső után legkevesebb erővel és a talaj legmegfelelőbb állapotában bemivelheti. De nem így állanak a középgazdák, kiknél az őszi és tavaszi vetési időszak heteket, és a nagy uradalmak, hol ugyan ezen munkák hónapokat vesznek igénybe.

Ezeknél életbevágó kérdés a talaj nedvességével és a talaj megművelésénél a munkával való takarékoskodás, mert ezen utóbbi módon tudják megközelíteni a kisgazda előnyös helyzetét, hogy t. i. akkor vessenek, mikor az évszak és a talaj beérettisége és nedvessége azt a legjobban javalja.

A tárcsás borona határozottan munkakímélő eszköz.

A középgazdának való 12 tárcsás, egysoros borona 2 erős lóval, vagy 4 közepes, abrakot nem kapó ökörral fél öl széles területet mivel tavasszal őszi szántásban úgy, hogy azt vetőgép részére ideálisan elő is készíti, sőt ha kézzel, kézi vagy fogatos szóróvető géppel vetik a magot, kitűnően takar is.

Nagyobb gazdaságok részére jobban megfelel a 24 tárcsás borona, mely két 12 tárcsás boronának egymásután, egy merev keretbe való beszereléséből áll és a talaj felszínét nem teszi hullámosná, hanem egyszerű menetben 1 egész öl széles sávot mivel meg véglegesen, mert az első 12 tárcsa által hullámosan kétfelé borított talajt megint vissza egyenesíti, hatalmasan összekeverve azt. Ilyen dupla tárcsás borona Európában nagyban még nem készül. Én már 2 év óta gyártattam ilyen saját gépműhelyemben és fenti len- és tengeritermelést is ilyenekkel végeztem. Ennek vontatásához 3—4 erős ló, vagy 6—8 ökör szükséges.

Van végül egy harmadik, kisgazdák részére is hozzáférhető áru tárcsás borona, melyet a szegény ember tárcsás boronájának lehetne elnevezni, ha nem lenne univerzális eszköz annál fogva, hogy kis alakjánál és rendkívüli állhatóságánál fogva tárcsás boronáló munkákon kívül a következő munkákra is előnyösen, tehát egész éven át 2 középkönnnyű ló, ökör vagy tehén által vontatva is használható.

Ennek a tárcsás boronának 3 vagy 4 jobbra s 3 vagy négy balra működő tárcsája van. A 3 vagy 4 tárcsát magában foglaló egy-egy oldal meg is fordítható. Ily módon a középtől kétfelé veti a földet, vagy a közép felé összehuzza a földet.

TÁRCZA.

Gabnaféléink őseredetéről.

A gabnaneműek őseredete az emberiség történetének őshomályába vesz el. Valamennyi ókori nép, mithikus mondáinak legrégebbjeiben már megemlékezik a szemes eleségről, mint az emberiség nélkülözhetlen főtápszeréről. A nemrégiben feltárt szumir emlékek között, a gabnafélék őskultúrájának nyomaira mindenütt ráakadunk. Ó-Egyiptom kulturemlékei közt is, a buzával és az árpával mindenütt találkozhatunk. A szemes termést az ó-egyiptomi, a kalettak sírjába áldozatként is elhelyezte. Az árpaszemet pedig, a vályog és a téglamasszához keverték. Hieroglyphék és papyrus leletek tanúsága szerint, a népszerű szemes eleségnek Ó-Egyiptomban többféle faja volt őseretes. Az elkabi várfalakat alkotó rengeteg méretű téglapitványok anyagában temérdek az árpakalász; főként peként igen sok a közönséges árpa a *Hordeum vulgare*. A 3000-dik évben Kr. sz. előtt épült dashuri piramisban is nagy számmal akad hatosoros árpakalász-maradvány.

Az egyiptomi királysirokból felszínre került buzaszemek minősége, a czölöpkorbeli aprószemű buzára emlékeztet. E királysírok némelyike, az ó-egyiptomi aratóünnepélyek hosszú sorozatát örökíti meg az utókor számára. A reliefeken látható domborművekből következtetve, az aratás főtermékeként már akkor is a buza szerepel. A kalászokat oly tökélyvel tudta az ó-egyiptomi ábrázolni, a mely ma is bámulatba ejti a szemlélőt.

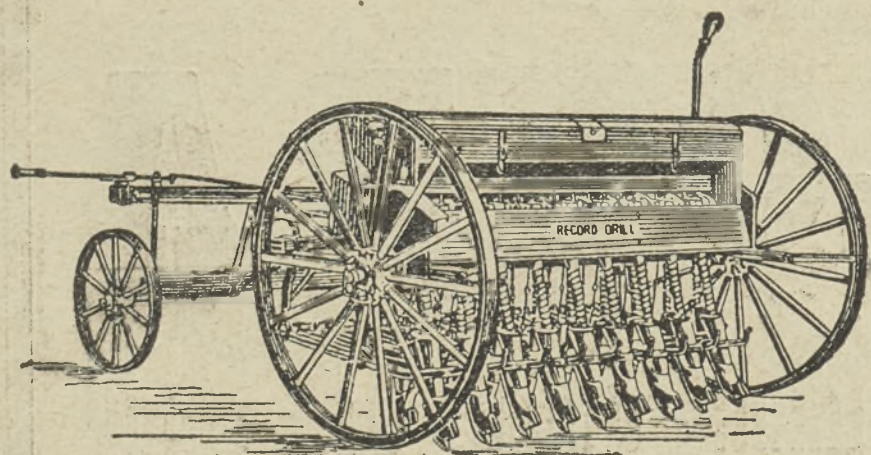
Kína őskulturája minden valószínűség szerint az ó-egyiptomiakét megelőzte; mind a mellett fenmaradt emlékeik csakis a Kr. előtt lefolyt 2-ik ezer évre vezethetők vissza; míg ellenben Ó-Egyiptomban, a gabnafélék kultúráját igazoló dashuri emlékek Kr. előtt 3000-ból, az elkabiak pedig 2800-ból valók. Kína legrégebb története Szu-tsiu, (2000 körül Kr. előtt) az első, a ki a gabnafélékről említést tesz s azt mondja, hogy Shen-Nung császár 2700-ban (Kr. e.) összesen 5-féle gabnaneműt termesztett a már akkor is óriási birodalomban; az 5-féle közül, legkiválóbb volt a buza.

Bizvást kimondhatjuk tehát, hogy a gabnanemek Ó-Egyiptomban Kr. e. már a 4-dik ezer végével, a mennyei birodalomban pedig a 3-dik ezerben, általános kultúrák tárgyát képezték. Az az

óriási geográfiai vonal, a mely Egyiptomot Kínától ma is elválasztja, a gabnanemek általános elterjedése mellett szól már oly időben, a midőn az emberiség történetét tulnyomóan mithikus homály fűdi.

Hogy Kína Ó-Egyiptommal a 3-dik ezerben Kr. előtt bármilyen összeköttetésben is állott volna, az az őskor kezdetleges közlekedési állapotai mellett, bizonyára csak föltevés. Valószínű, hogy a gabnanemeket úgy Kína, mint Egyiptom egy a saját kulturájukénál régibb kulturkor ajándéka — hagyományaként vették át; hogy hol volt e kulturközpont, a mely a gabnanemeket az emberi kultúrák nélkülözhetetlen termékeivé avatta, azt a tudomány vajmi nehezen képes megállapítani s így ebben is inkább csak a geológiára támaszkodhatunk. Minden valószínűség szerint, az emberiség közös őshazájaként tartott Ázsia az, a mely az emberiséget a gabnanemek soha nem csökkenő jótéteményével megajándékozta. A közös központból kiinduló népvándorlások lehettek aztán azok, a melyek a gabnanemeket a többi világrészek legtávolabbi tájaira is elhordozgatták.

Vadon termő buzafélék a botanika ma már csak egyet ősmér, az egyszerű *Triticum monococcum*-ot. Ha a gabnanemeket esetleg ettől

REKORD DRILL a legjobb páros soru vetőgép.
Losonczy gyártmány!

Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

Budapest, V., Váci-körút 32.

Ennek a sajátságának hasznát vesszük az ágy-szántás után való művelésnél, a midőn az összevetett barázda ormóját a kétfelé vetésre állított kis tárcsás boronával szétvettjük, a széjjel szántási barázda fenekét pedig a befelé húzásra állított kistárcsás boronával földdel betemetjük és ily módon a kaszáló-, arató- és más gépek részére oly végzetes zökkenő helyeket kiküszöböljük.

Ugyanilyenforma, de még erősebb munkát lehet ezen kis eszközzel végeztetni, ha a széjjelvetésre állított borona belső tárcsáit mélyeb járásra állítjuk, ehhez is csak 2 csavar megeresztése szükséges. Ily módon a belső tárcsák árkot ásnak a feljebb álló külső tárcsák pedig a földet az árokból kidobják és ily módon előre lazított talajban igen könnyű öntözésre való vízvezető árkokkákat minden emberi kézi munka nélkül naponta kilométerszámra előállítani.

Ha azt kívánjuk, hogy a vízvezető árok emelkedett fenekű legyen, kis töltést állítunk elő az által, hogy a 3-4 tárcsából álló oldalokat megfordítjuk és befelé huzatjuk a földet, ilyenkor a szélső tárcsák járnak mélyebben és a belsők magasabban. Az így keletkezett töltés ormóját egy töltőgető ekével felhasítva, a bolgár kertészethez szükséges töltésen vonuló vízvezető árkokat majdnem ingyen állíthatjuk elő. Természetes, hogy mély őszi szántásnak kell az ilyen tavaszi munkálkodást megelőznie. Végül — és ez a 6-8 tárcsás kis borona valódi rendeltetése — főképen tengeri és más széles sorokba (60 centiméternél szélesebb sorokba) vetett növények tavaszi-nyári kapálására alkalmas. E közben egyszer a növényektől elhuzatjuk a földet, majd ezek növekedvén, feléjük huzatjuk azt. A kapálásnál főelőnye ezen eszköznek, hogy gördülő tárcsái nem gyűjtik úgy maguk elé a nedves talajjal összeragadó gyomokat, mint a kapavassal felszerelt sorköz-művelő eszközök, hanem a gyomokat levágván, lefektetik és földdel betakarják, a mely alatt azok megpállanak. Ennélfogva esők után valamivel gyorsabban lehet a tárcsás kapálóeszközzel a kapáláshoz fogni, mint a más-szerkezetűekkel. Továbbá 2 lóval és 1 emberrel két sorközt mivelnek meg ezek, míg a Planet vagy bácskai kapa 2 sorköz megműveléséhez 2 lovat és 4 gyalogjáró embert igényel; utóbbiak gyalogjárásukkal a menetet lassítják is, a mi nem fordul elő a tárcsás kapánál, a melyen a kocsis rajta ül és úgy hajt, a hogy a lovak

menni tudnak. Végül még előnye a tárcsás kapának, hogy a mivelő növénygyökereit nem sérti meg annyira, mint a kapaszerű vasak, melyek, hogy elég földmozgósítást végezzenek, mélyre kell hogy hatoljanak, míg a tárcsák a gyökerek felett elsiklanak és nem kapaszkodnak alájuk.

A magyar földművelésben idáig nem igen használatos aczeltárcsában, tehát kis, közép és nagy gazda részére egyaránt, előnnyel alkalmazható segédeszközt nyerünk, mellyel normális időjárás mellett gondosabb talajművelést végezhetünk, szárazság esetére pedig már előre annyi nedvességet tarthatunk meg földünkben, a mely növényeinket a kisülés által való tönkremeneteltől nemcsak megóvjja, hanem még rossz évben is tűrhető termésekre képesíti.

Rétrágyázási kísérletek.

Már több alkalommal hangsúlyoztuk azt, hogy a hazai réteink nagy része nem ad olyan termést, mint az megfelelő trágyázással és a rét helyes gondozásával elérhető volna. A rétek nagy része jóformán alig részesül trágyázásban, vagy ha adnak is a rétre trágyát, ez legtöbbször nem elegendő arra, hogy a rét megfelelő terméseket szolgáltatson.

A növénytermelési kísérleti állomás már évek óta és majdnem minden évben végez rétmütrágyázási kísérleteket, mely kísérletek eredményét ismertette is, tehát nemcsak szóval, hanem gyakorlatilag is arra törekedett, hogy a gazdáknak bemutassa a rétek mütrágyázásának helyességét, jövedelmezőségét. A rétekre legmegfelelőbb mütrágya a szuperfoszfát vagy Thomassalak, szóval foszfátrágya, de az újabb években forgalomba kerülő agrikultur, algierfoszfát, csontliszt és más foszfátrágyák beszerzését nem tanácsoljuk, mert ezek hatása nagyon lassu, az első évben nagyon sokszor egyáltalában nem érvényesülnek. Azt, hogy a gazda szuperfoszfátot vagy pedig Thomassalakat használjon-e, így egyszerűen megmondani nem lehet. Lazább, tehát homokos talaju réteken, azonkívül a tözeges réteken a Thomassalak egyenértékűnek vehető a szuperfoszfáttal, míg mészből nem szükölködő, valamint kötöttebb talaju rétek trágyázására inkább a szuperfoszfát való.

Ugy a Thomassalak, mint a szuperfoszfáttól az első évben biztos hatás akkor várható, ha

azokat még a tél beállta előtt szórattuk el. Ha azonban attól kell tartani, hogy a rétet tél folyamán vagy kora tavasszal a víz elborítja és különösen ha ez minden évben be szokott következni, czélszerűbb eljárás lesz megvárni azt az időt, mikor a víz lehűződik a rétről, azután elszórni a szuperfoszfátot.

Sok gazdától hallható azon állítás is, hogy az ő rétején a mütrágya nem hat. Ő már egyszer megpróbálkozott vele minden eredmény nélkül, több pénzt nem ad ki mütrágyáért. Ez az állítás a legtöbbször nélkülözi a biztos alapot. Igen sokszor előfordul azon eset, hogy a mütrágya azért nem hat, mert nem adnak belőle annyit, mint a mennyire szükség volna. Különösen áll ez olyan területekre, tehát rétekre is, a melyek sohasem kaptak mütrágyát. A gyakorlati kísérletek azt mutatták, hogy az ily rétekre sok esetben először nagyobb mennyiségű mütrágya kell, azután már kisebb adagokkal is fokozható a rét termése. Sok helyen pedig nem figyelik meg a mütrágya másod évi hatását, a mely pedig a legtöbb esetben jelentékeny, sőt sokszor az első évi hatást is felülmúlja. Ez nem légből kapott állítás, hanem gyakorlati tapasztalat, a mit az alábbi eredményekkel is igazolhatunk. Az alább két helyen egy-egy kat. hold trágyázatlan maradt, egy-egy kat. holdra pedig 200 kg. szuperfoszfát és 80 kg. 40 %-os kálitrágya adatott 1906. év őszén. Az 1907. és 1908. évi terméstöbblet a következő volt:

	Trágyázatlan k g	1907.	
		Kálifoszfát r.	Terméstöbblet
Kisigmánd	1600	1867	267
Alexandra	1200	1307	107
	Trágyázatlan k g	1908.	
		Kálifoszfát r.	Terméstöbblet
Kisigmánd	2913	3333	420
Alexandra	913	1253	340

Mind a két helyen a kálifoszfátrágya a második évben nagyobb terméstöbbletet adott, mint az első évben, pedig a mütrágya már ősszel szórattott el. E két kísérlet terméscsontadatai igazolják fenti állításunkat, vagyis azt, hogy a foszfátrágyának hatása a réteken legalább két évre terjed és azért egy évi kísérleti eredményből a trágya értékéről határozott véleményt mondani nem lehet.

A növénytermelési kísérleti állomás az 1906-ik év őszén számos gazdaságot felszólított

kivánnók leszarmazottnak tekinteni, ennek lel-helyei Előázsia és a Délbalkán után következ-tette, a gabna őshazájaként Előázsiaát tekinthet-nők, a mely egyébként is, a keresztény, a héber és a mohamedán, mythosok egybevágó adatai szerint, egyaránt az emberi kultúra ősbölcsője-ként szerepel. Hogy innen aztán hogyan és mikor terjedt tova egyéb kulturával együtt a gabnakul-tiválás a föld egyes tájaira, ennek ma már, csak-ugyan legfeljebb a geológia adhatja némi magya-rázatát.

Földrészünk Európa flórája az eocén kor-szakban teljesen trópusi jellegű volt. Am az-tán ez a trópusi jelleg, lassanként többszörös átalakulásokon megy keresztül. Így a felső oli-gocén korszakban Európa flórája, a geológiai rétegek tanúsága szerint már nem többé tró-pikus, hanem tertiárflóra; a diluviális jégkorszak folytonos előrenyomulásával aztán a mérsékelt tertiárflóra is háttérbe szorul s helyét az arktikus polarflóra kezdi elfoglalni. Mire aztán a jéghe-gyek lassanként megint visszafelé nyomulnak, a jégkorszak borzalmaiktól megkiméltebb Kelet és Délkelet felől lassanként az a flóra kezd megint

földrészünkön tért foglalni, a mely azt ma is predominalja.

Földrészünk középső miocén korszakának óriás tengere, messze benyult a mai Közép-ázsiaiba, hogy ott a Tarym-medencézt s az egy-kor ugyancsak vízzel borított Góbi sivatag ten-gereblét alkossa. A geológia adatai szerint az öböl legszélétől, a Hau-hai partvidéktől vagyis a távol Keletről csupán egyetlen keskeny földnyelv vezetett Kelet és Középpászián át nyugat felé Perzsiába s onnan az afrikai partok mentén Európa vízzel nem borított szélső nyugatára a pyrenéi félszigetre. A Hau-hai tenger lassanként kiszáradt mindazokkal a vízmedencékkel együtt, a melyek a góbi sivatagtól a Kárpátokig és a Balkánig hömpölygöttek egykor hullámaikat. A fokozatos száradás nyomán, a lassanként szé-lesbedő földnyelv flórája, szélső Kinától Egyptomig s innen a pyrenéi félszigetig folyton tágabb térre terjeszkedhetett; s így a jégkorszak lezaj-lásával Európa szívéig, a mai Középeurópába is benyult. E tájak flórájának jellemző növényeként szerepel a vadbuza a Triticum manococcum és annak bizonyára később keletkezett, nemesbi-

tettebb formái, ugymint a kétszemű Triticum dicocum, a törköly, a spelta és a közönséges buza a Triticum vulgare. A vizek visszanyomu-lásával, illetőleg felszikkadásával aztán a kinaiak, a kiknek őshazája a Tarym-medence volt, mesz-sze Keletre, az egyiptomiak pedig, a közbeneső árja és skytha népek közvetítésével, messze nyu-gatra is elhozták a gabnanemek kultiválását.

Érdekes jelenségként fölemlíthetjük még, hogy a föld kerekén ma a legváltozatosabb gabnane-mek fölött Hábesz rendelkezik. Hogy e fajták egyezők-e Kina ebbeli termékeivel, az éppen jelenleg tudományos kutatások tárgyát képezi.

Ha a geológia adatai szerint a Tarym-medenc-zét mint olyan középpontot tekintjük, a melyből a jégkorszak elmúltával a vándorutakra tért kínai nép kelet felé, Azsia, Afrika és Európa árja és skytha eredetű népei, — utóbbiak közt a magyarok ősei is, — pedig nyugat felé vonul-tak, úgy a Tarymot a gabnafélékre nézve közös kiinduló kulturamedencének kell tekintenünk. Az időpontot és a vándorlások határozottabban körvonalozott utvonalaait a tudomány ma már alig képes megállapítani. Gyulai Gy. K.

Arankamentes
vagy legalább
arankamentesíthető
Kisarankás

LÓHERG
és
LUCERNA
magot

vásárol
a legmagasabb árakon
HALDEK
magnagykereskedése, József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szállítója
Budapest, V., Bálvány-utca 6. szám.

a trágyázási kísérletre, mely kísérleti tervezet a következő volt:

- 1 parcz. 1200 négyszögöl tágyázatlan.
- 2 parcz. 1200 négyszögöl 150 kg. szuperf. + 60 kg. káli őszzsel elszórva.
- 3 parcz. 1200 négyszögöl 150 kg. szuperf. + 60 kg. káli őszzsel és 40 kg. chilisalétrom tavaszszal elszórva.

Sajnos, hogy a kísérletre sok gazdaság oly későn jelentkezett, hogy a szuperfoszfát és káli őszzsel elszórható már nem volt. A kísérletezőket az állomás arra is megkérte, hogy a kísérleti parcellák termését ne csak 1, hanem 2 éven át mérjék meg, ezt néhányan meg is tették, mások elmulasztották, végül néhány helyen az 1908-ik évi nagy szárazság folytán a rét jóformán semmi termést sem adott. Az előbbiakban csak azon kísérleteket ismertetjük, hol a szuperfoszfát és káli trágyát őszzsel szórták el. Ezen kísérletek termésideit az alábbi kimutatás tünteti fel, könnyebb áttekintés miatt a terméseket katasztrális holdra átszámítottuk.

Sorszám	A kísérlet helye	Kat. holdankinti termés			Terméstöbbség	
		Trágyázatlan	Szuperfoszfát és káli	Szuperfoszfát, káli és chilisalétrom	javára	
					Szuperfoszfát és káli	Szuperf., káli és chilisalétrom
kgr.			kgr.			
1	Alexandra	1200	1307	2480	107	1280
2	Alsó-Szelezsény	2000	2167	2267	167	267
3	Bükkmogyoród	3730	3840	3730	110	—
4	Garamnémeti	1400	1867	2067	467	667
5	Gyöngyös-Halász	3467	4000	5067	533	1600
6	Kisigmánd	1600	1867	2767	267	1117
7	Misefa	2133	2400	2467	267	334
8	Nagysáro	1427	2147	2740	720	1313
9	Pilismarót	1333	1867	2133	534	800
10	Szécsényfelfalu	2933	3867	4133	934	1200
11	Szentdiénes	1667	2800	3733	1133	2066
12	Szentimre	1467	1653	1632	186	165
13	Szép-major	787	1328	1187	541	400
14	Szedinka	2656	3059	3135	403	479
15	Toponár	2266	2741	2866	478	600
16	Turapataka	933	1933	2027	1000	1094

A 16 kísérlet mindegyikénél az őszzsel elszórt szuperfoszfát és káli trágya terméstöbbséget adott, illetve növelte a rét szénatermését. Egyes helyeken a terméstöbbség jelentéktelen volt, másutt azonban már az első évi terméstöbbség értéke nemcsak fedezte a műtrágya beszerzési árát, hanem még jelentékeny jövedelmet is adott. A turapataki és szépmajori kísérletnél a káli foszfát a rét termését megkétszerezte, más helyeken is jelentékenyen több volt a káli foszfáttal trágyázott rét termése, mint a trágyázatlané. Minthogy a káli foszfátrágya hatása a réteknél legalább is két évre terjed, az egy évi adatokból jövedelmi számítást végezni nem lehet.

Minden egyes helyen a kísérletre szolgáló 3-ik parcella káli foszfáton kívül chilisalétromot is kapott. Azért küldött a növénytermelési kísérleti állomás a rétre salétromot is, mert utabban általános az a nézet uralkodik Németországban, hogy a rétek termésének növelésére nem elegendő a káli foszfát alkalmazása, hanem ezenkívül chilisalétromot is kell használni, ha maximális terméseket akarunk elérni.

A chilisalétrom tényleg a legtöbb helyen növelte a rét termését és mindössze csakis három olyan kísérlet volt, a hol a káli foszfáttal trágyázott parcellán több széna termelt, mint a káli foszfát és chilisalétrommal trágyázott parcellán. Egyik-másik helyen a káli foszfát aránylag csak kis terméstöbbséget adott, míg ellenben a káli foszfát + chilisalétrom igen nagy mérvben növelte a rét termését. Így pl. Alexandrán a káli foszfát mindössze 107 kg. terméstöbbséget adott, míg a káli foszfát + chilisalétrom 1280 kg. al növelte a termést. Itt tehát a chilisalétrom nagyon is érvényesült. A gyöngyöshalászi, kisigmándi, nagysáro és szentdiénesi kísérleteknél is a káli foszfát + chilisalétrommal trágyázott parcellákon sokkal nagyobb volt a rét termése, mint azokon a parcellákon, a melyekre csak káli foszfát adatott.

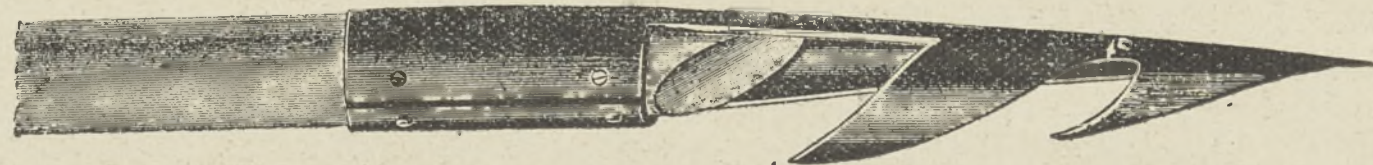
Ezen kísérleti eredmények határozottan megerősítik azon újabb nézetet, hogy a réteken nagy terméseket csakis teljes trágyázással érhetünk el.

Természetesen azt nem lehet minden kísérlet nélkül megmondani, hogy egyik vagy másik helyen szükséges-e chilisalétromot használni, illetve ennek alkalmazása kifizeti-e magát.

Ha a gazda nem sajnálja a pénzt és a fáradságot, az elmondott kísérletek legjobban fogják őt tájékoztatni arról, hogy réteje meghálálja-e a chilisalétrommal való trágyázást.

Most, mikor a chilisalétrom aránylag jóval olcsóbb, mint más években szokott lenni, ajánljuk a gazdáknak a salétromnak kipróbálását, melyet legcélszerűbb lesz április elején elszóratni. Megjegyezzük, hogy a chilisalétrom egymagában alkalmazva nem sokat ér, hanem ha a rét foszfát vagy pedig káli foszfátrágyával megtrágyáztatott, akkor a chilisalétrom a múlt évi kísérleteink szerint sikerrel használható.

Ifj. Rösler Károly.

46-ik ábra. Aczatirtó ösztöke.

Aczatirtó ösztöke.

Az aczatot, vagy a hogy némely vidéken nevezik mácsonyát, vagy még másképen gordonyt a legtöbb vidéken éles ösztökével irtják és azért, hogy levélkoszoruját lemetszik, képtelenné teszik a gyökeret, a melyből új hajtás fakad arra, hogy aratásig magot érlelhessen. A palócok kigazdák nem érik be azzal, hogy lenyakkazzák a levélsokrot, hanem kézzel megfogják és hosszú, néha másfél sukkos tögyökerét is kihúzzák. Ez radikális mód, de hogyan győznék ezt a nagyüzem a mai napszámárak mellett.

Az ábrában bemutatott aczatirtó ösztöke ezt a radikális módját az aczatolásnak célozza. Alakja írótoll, melynek oldalai bevannak hasogatva. A nyelén olyan markolatnak kell lenni, mint a sétatobotok, hogy az aczat mellé beszúrt eszköz egy fordítással megragadhasa az aczat gyökerét és kihúzhassa. Ezt az eszközt Wambacher, Wien, Sievering 168. gyártja és árulja.

ugy hogy ma már a német mezőgazdaság méltó ellenfele sőt féle' mes vetélytársa más par excellence agrárius országoknak.

Azt tartják, hogy az ebben az irányban elért eredmények közül egyik legfontosabb a burgonyaszárítás kérdésének a megoldása. Ennek a kérdésnek más országokban nem volt meg az a jelentősége, mint Németországban, a hol a mezőgazdaságnak a burgonya talán legfontosabb terméke. A német birodalomban 1906-ban buza 4 millió tonna, zab 8 millió, rozs 9 és fél millió tonna termelt, a burgonyatermés pedig ugyanakkor 43 millió tonna volt. Hogy mennyivel nagyobb a burgonya fontossága Németországban, mint másutt, mutatja a burgonyával beültetett területek összehasonlítása a különböző országokban. Ez a terület 1906-ban nálunk 637,000 ha. volt, Nagybritanniában (Írország nélkül) 220,000 ha., Franciaországban 1.487,000 ha., az amerikai Egyesült Államokban 1.260,000 ha., Németországban ellenben ugyanebben az évben 3.302,000 ha. területen termeltek burgonyát,

„Case” 25 P amerikai gőzeke 10 vasúti ekevel.

Fényképfelvétel
„Ferihegyi gazdaság”-ban

Csak azt higgyük, amit látunk!

CASE GŐZEKE

míg a tavaszi szántás tart, **üzemben megtekinthető Budapest közvetlen közelében, Ferihegyen.** Értesítésre kocsiról gondoskodik a magyarországi vezérképviselő:

HAHN ARTHUR Budapest, Vill., Üllői-ut 52/B.

Sürgönyezim: „CASE Budapest”.

tehát körülbelül akkora területen, mint a fenti négy országban együttvéve.

Ezekből az adatokból már képet nyerhetünk a német burgonyatermelés nagyságáról. Hogy azonban tisztán lássuk, hogy mily kivételes fontossága van a burgonyának a német mezőgazdaságban, hasonlítsuk össze a buza és burgonyatermes nagyságának arányát a különböző országokban. Nagybritanniában háromszor nagyobb területen terem buza, mint burgonya. Ez az arány Franciaországban 4 és fél, nálunk 6, az amerikai Egyesült-Államokban 14 és fél; — Németországban ellenben a burgonya foglal el nagyobb területet, mint a buza, még pedig 1,7-szer akkora.

Németország klimatikus és egyéb természeti viszonyainál fogva rá van utalva a burgonyára. Pedig van ennek a növénynek egy igen hátrányos tulajdonsága, és ez nagy víztartalma. Érett, egészséges gumó 68—82% vizet tartalmaz. Ennek folytán nem szállítható nagyobb távolságokra, mivel aránylag kisértékű burgonyamennyiség már igen nagy térfogatu és súlyu. Ugyancsak a nagy víztartalom okozza a burgonya gyors romlását is. Egyik évről a másikra nem tehető el, sőt már ősztől tavaszig is 10—20%-ot tesz ki az apadás és romlás. Ilyenformán egyik vidék jobb termése nem tudja a másiknak véletlenül silányabb termését pótolni, s az egyik esztendő bő termésének feleslegét nem lehet a másik soványabb évre eltenni.

Hogy ez az utóbbi körülmény mily káros nemzetgazdasági szempontból, azt élénken megvilágosítja az az adat, amely szerint a német birodalomban 1906-ban 90 millió q.-val több burgonya termelt, mint 1905-ben. Száz millió márkánál többre becsülik azt az összeget, amelyet a német mezőgazdaság átlag évenként megtekinthetne, ha a burgonyatermést veszteség nélkül lehetne egyik évről a másikra eltenni.

A német mezőgazdaság mind több és több burgonyát termel. Egyrészt mind nagyobb területet ültetnek be burgonyával, másrészt a racionálisabb gazdálkodás folytán hektáronként mind nagyobb lesz a termés. A burgonyatermelés rohamos emelkedésével a fogyasztás egyáltalában nem tart lépést. Ennek az a következménye, hogy a burgonya értékesítése mind nehezebb lesz, az árak alászállnak. A külföldi takarmány behozatalát azonban a burgonyatermelésnek ilyen növekedése sem tudja megakadályozni, a burgonya fentebb említett rossz tulajdonságai miatt. Németország ma is átlag 13 millió q. tengerit és nagymennyiségű egyéb takarmányt importál évenként.

A burgonya jobb értékesítése tehát nagyon fontos kérdés Németországban a mit be is láttak a vezető körök, és német szívésszággal fogták a probléma megoldásához. 1894-ben 15000 márká pályadíjat tűztek ki az érdekelt szervezetek oly eljárás díjazására, a mely képes a burgonyát nagy tömegben szárítani, és ezáltal nem romló, hosszú ideig eltartható és olcsón szállítható terméket előállítani. Ez a pályázat ugyan előmozdította a kérdés megoldását, de teljesen kielégítő eredményt nem adott. A második pályázat azonban, a melyet 1902-ben irtak ki, s a melynek 25.000 márká volt a jutalma, meghozta a megoldást. Nem is egy, hanem több olyan berendezést tartott a bíráló bizottság díjazásra érdemesnek, a melyek a kérdést a gyakorlatban hasznavehető módon oldották meg.

A pályázat lezajlása óta folytonosan újabb és jobb gépeket találtak fel e célra s a régiéket tökéletesítették. A kérdés nem maradt kísérleti stádiumban, hanem számos gazdaság tényleg berendezkedett burgonyatermesének szárítására.

Természetesen nekünk fontos érdekünk e kérdés fejlődését és az elért eredményeket élénken figyelemmel kísérni. Egyrészt nem közömbös nekünk az, hogy a tőlünk Németországba bevitt takarmányt nem fogja-e a közel jövőben a szárított burgonya kiszorítani, másrészt pedig saját burgonyatermesünknek jobb értékesítésére is talán felhasználhatók a németországi tapasztalatokat. Mindenesetre szükséges e kérdést *elfogulatlanul* vizsgálunk, mivel már is akadtak olyanok, a kik üzleti érdekből gazdáinkat szárítótelepek berendezésére akarták rábírní.

Megvallom, hogy habár a burgonyaszárítás kérdése technikailag meg van oldva, gazdasági szempontból a cél elérése egyáltalában nem látom. Nem hiszem, hogy a közel jövőben a német mezőgazdaság oly nagy mennyiségű szárított burgonyát állítana elő, a mely a külföldi takarmányanyagok importját lényegesen csökkentené, s még kevésbé hiszem azt, hogy hazánkban a burgonyaszárítást kiterjedten alkalmazni gazdaságos volna.

Hogy e kérdésben tisztán lássunk, azt kell tudnunk, hogy a szárított burgonya mennyit ér és hogy mibe kerül az előállítása? Ennél a számításnál a szárított burgonyát mint állati takarmányt kell tekintetbe venni. Az egész burgonyatermesnek ugyanis kb. 40—50%-a erre a célra szolgál; emberi táplálékul sokkal kisebb mennyiség kb. 20—25% lesz felhasználva. A szeszgyárak és keményítőgyárak 10%-ot fogyasztanak; a hátramaradó mennyiség részben elromlik, részben pedig vetőburgonya gyanánt szerepel. Ha emberi táplálékul akarjuk a burgonyát konzerválni, ezt különleges módokon kell tennünk, a gazdaságban nagyban való szárítás erre a célra nem igen alkalmas. Ugyanis a legtöbb és épen a legjobban bevált szárítási eljárásoknál a tüzelésnél keletkező füstgázok sok levegővel keverve közvetlen érintkezés útján szárítják a burgonyát, a minek folytán az némi kellemetlen ízt kap.

A gazdaságban nagyban való szárításnál tehát a főkérdés az, vajjon a burgonya szárítása takarmányozás céljaira kifizeti-e magát, s másodszorban jön tekintetbe az, vajjon az előállított termék, mint szeszgyári és keményítőgyári nyersanyag megfelel-e?

Vizsgáljuk először is azt az esetet, a midőn burgonyatermesünknek azt a részét szárítjuk, a melyet különben télen át kellő módon kupacokba rakva, vagy bevermelve tartanánk el. Ekkor tavasszal a szárított burgonyával az ősztől eltett nyers burgonya konkurrál. Átlagban az apadást és somlást a télen át 10%-ra tehetjük. Ha a burgonya előállítási költsége q. ként 3 korona, akkor az így előállított termék 30 fillér. Ezzel szemben áll egy q. nyersanyag szárítási költsége, a mely nagy üzemenknél is legalább 35—40 fillér, kisebb üzemenknél azonban ennél jóval több. Tehát látjuk, hogy a burgonya szárítása erre a célra nem fizeti ki magát.

Sokkal nagyobb fontosságú az a kérdés, vajjon kifizeti-e magát egy bő év termésműködésének szárítása, hogy az így előállított termékkel a következő évek gyengébb termését pótol-

hassuk? Ebben az esetben a szárított burgonyának más takarmányanyagokkal, főleg pedig a tengerivel kell megküzdenie. Lássuk tehát, mennyiben tudja a szárított burgonya ezt a harcot felvenni?

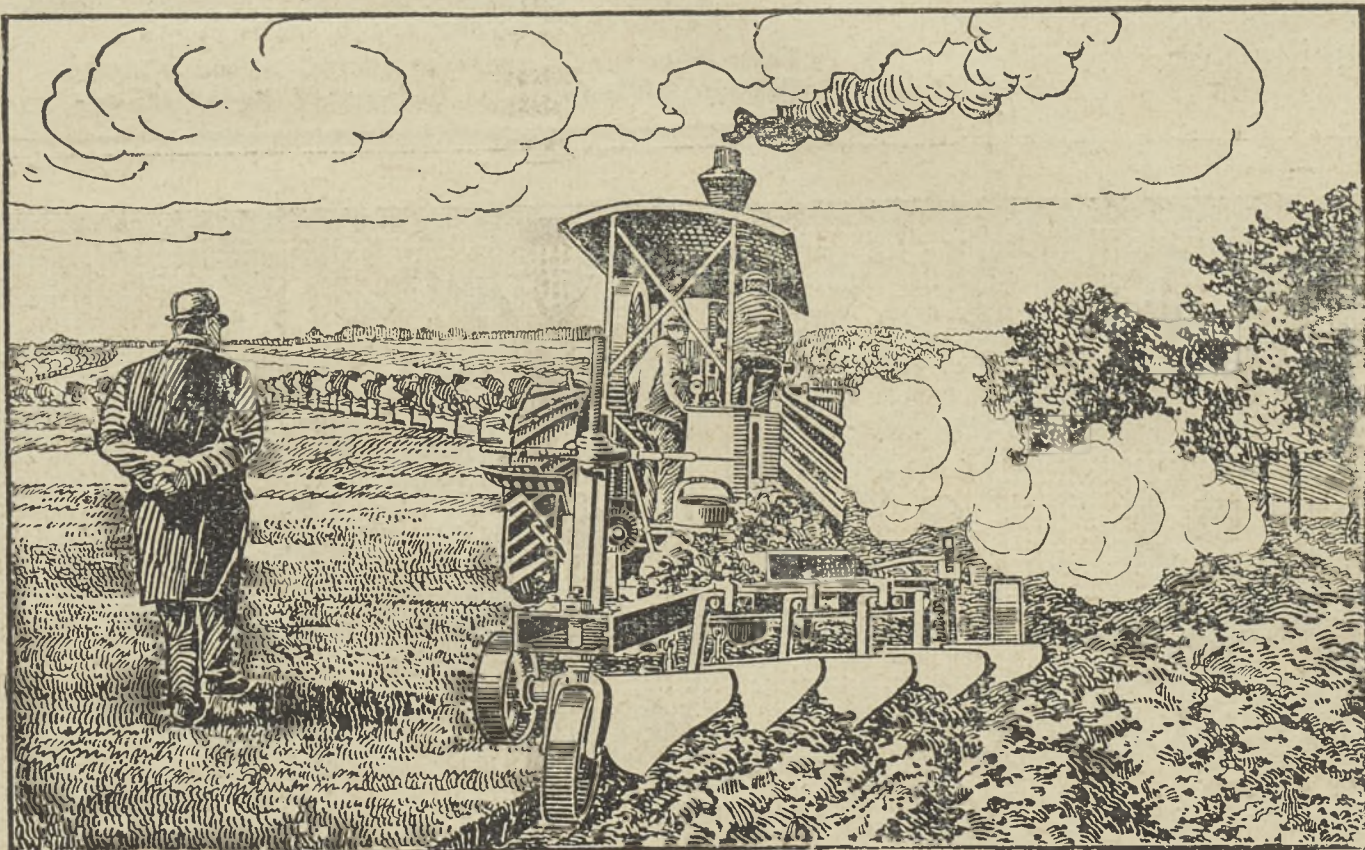
Németországban kiszámították, hogy ha a szárított burgonya q.-át elő lehet állítani 10 márkáért, akkor még tud a tengerivel versenyezni. A tengerinek ugyan nagyobb a tápláló értéke, de ugyanannyival nagyobb az ára is (11—12 márká). A németek azt állítják, hogy tényleg képesek is a szárított burgonya q.-át 10 márkáért előállítani. Ez azonban, ha igaz is, csakis a legkedvezőbb körülmények esetén lehetséges. Ugyanis kb. 3,5 q. nyers burgonya ad egy q. szárított terméket. Ha a q. burgonya előállítási ára 2,50 márká, s ha a szárítás költsége 30 pfennig, akkor lehet csak 10 márkáért egy q. szárított anyagot előállítani. Ez azonban csak kivételes esetekben fog bekövetkezni. A szárítás költsége még nagy üzemenknél is csak igen kedvező körülmények esetén nem lesz több 30 pf.-nél, kisebb üzemenknél ennek kétszeresére, sőt háromszorosára is emelkedhetik. Hosszadalmas volna részletes számításaimat közölni, a melyek megmutatták azt, hogy Németországban is csak egészen különleges körülmények összejárásánál esetén rentabilis a szárítás.

Nálunk a viszonyok még kedvezőtlenebbek. A burgonya előállítási költségei általában nagyobbak, s konkurens takarmányanyagokat pedig nem kell külföldről behoznunk s így azoknak árai alacsonyabbak. Nálunk a szárítás még annyira sem fizetné ki magát, mint Németországban.

Még egy kedvezőtlen körülményre akarok rámutatni és ez az, hogy a szárított burgonya, még ha ugyanazon ár mellett ugyanakkora keményítőértéke van is, mint a tengerinek, nem ugyanolyan értékű takarmány. A szárított burgonyában az emészthető fehérjeanyag mindössze 0,7%, míg a tengeriben 6,6%. Ha szárított burgonyával takarmányozunk, ezt a fehérjehiányt idegen anyagok hozzáadásával kell pótolnunk. Mint minden sok szénhidrátot tartalmazó takarmány, a burgonya is nehezen emészthető. Vannak ugyan, a kik azt állítják, hogy a szárítás folytán az emészthetősége nő, azonban az ellenkező nézetet levők sem hiányoznak. Az az egy azonban kétségtelen, hogy a szárított burgonyának nincsen meg az az elernyesztő hatása, a mellyel a nyers burgonya a nagy víztartalom folytán bír, s így ennyiben jobb takarmánynak lehet nevezni.

Ha a szárított burgonyát szeszgyári és keményítőgyári nyersanyagként tekintjük és ebből a szempontból hasonlítjuk össze a tengerivel, kedvezőbb eredményre jutunk. Ugyanis ekkor e két anyagnak nem keményítőértékét, hanem keményítőtartalmát kell összehasonlítani, a mi a mérleget némiképen a burgonya javára billenti.

Hogy Németországban sem tartják ezt a kérdést gazdasági szempontból már megoldottnak, mutatja az a jelenség, hogy a szárító telepek felállítása igen lassu tempóban halad. Eddig kb. 150 telep működik s ezek a takarmányul szolgáló burgonyamennyiségnek mintegy 1,5 százalékát szárítják. A mezőgazda bizony ott sem megy bele szívesen oly beruházásokba, a melyeknek rentabilitása igen kétséges. Súlyosbító körülmény az is, hogy ha egymásután több rossz burgonyatermő esztendő következik, bi-

Szántógépünk a jedlinai (Csehország) uradalomban

Hazánkban és Ausztriában mindenféle talaj- és terepviszonyok között sokszorosán kipróbált

MAGÁNJÁRÓ GŐZEKE

(Egy ölet fogó 7 vasu ekével.)

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.

Budapest, VI., Váci-ut 19. szám.

☛ Csekély befektetés. ☛ Olcsó üzem. ☛

☛ Tökéletes munka. ☛

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

zony évekig is munkanélkül állhat a drága szárítótelep. Az ilyen módon előálló kamatvesztést rendszeresen nem veszik számításba, pedig az igen tetemes lehet.

Német mezőgazdasági írók kiszámítják, hogy ha az évenként importált kb. 12 millió q. tengerit szárított burgonyával tudnák helyettesíteni, erre épen elég volna az évenként elromló burgonyamennyiség s ebből Németország nemzetgazdasági haszna több mint 100 millió márka volna. Ezt szeretnék elérni, de bizony egyelőre nem sok a kilátás erre.

Ha a kérdést sikerülni is fog megoldani, nálunk nem lesz meg az a jelentősége, mint Németországban. Hiszen nálunk évenként csak annyi burgonya terem, mint a mennyi odakinnt egy télen át elromlik. Hallottam már olyan véleményyt is, hogy tekintettel arra, hogy a burgonyaszárítás kérdése meg van oldva, célszerű volna nálunk az eddiginél jóval nagyobb területen ennek a növénynek a termelésével foglalkozni. A kik ezt ajánlják, elfelejtik, hogy Németország kénytelen klimatikus és talajviszonyai folytán burgonyát termelni, és kénytelen ennek lehetőleg jó értékesítéséről gondoskodni. Nekünk pedig örülnünk kell, hogy országunk nagyobb részében képesek vagyunk jobb kapás növényeket produkálni s nem vagyunk rászorulva a kétes értékű szárításra.

Mindezzel nem akarom azt állítani, hogy hazánk burgonyatermelő vidékein bizonyos különleges körülmények között a szárítás nem fogja magát kifizetni, különösen, ha a berendezés egyéb gazdasági termékek szárítására is alkalmas. Arról azonban háttározottan meg vagyok győződve, hogy hazánkban a burgonyaszárításnak a közel jövőben nagy jelentősége nem lesz.
Vajda Ödön.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Lóbetegség.

Egy héti távol lévén hazulról, egyik istállómban elhelyezett 10 darab lovam két három nap alatt erős köhögést és nehéz lélegzést kapott, egy közülök meg is fult. Ezen betegséggel beáll

a teljes étvágytalanság, nehéz légzés, fulladozás. Mily betegség ez? Miképen kell ellene védekezni? Én torokra használtam kóczot megázta terpeninben, az állatokat erősen lepokróczoltattam és minden két órában itattam. Azonkívül az istállóban egyforma hőségű tiszta levegőről gondoskodtam.

Videkünkön e betegség általában el van terjedve.

Igen jó hatásnak bizonyult nálam tisztára zúzott takarmányrépaszelet, forró vízzel leforrázott zabnak etetése, a mint az étvágy ismét visszatérni kezdett.

Kérdés. Tuberkulinra reagáló bika.

Helyes-e egy tuberkulinra reagáló bikát fedezésre tovább is használni?

Kérdés. Az állatok nyírása a télre.

A tél beköszöntésekor nekiestem állataim megnyírásának. Megnyirtam a növendékmarhát, melynek jó meleg volt, a hizómarhát és a kocsilovaimat is. A borjuk és hizómarhák nyírását nem bántam meg. Szemmel láthatólag javukra szolgált, — de a futó lovaim soha annyit nem betegeskedtek, főleg nem köhögtek annyit, mint az idén. Csak én tettem-e azt a tapasztalást vagy mások is, azt nem tudom, de mondható, hogy érdekelne tudni, hogy mások mily tapasztalást tettek a lovak téli nyírásával.

Kérdés. Korpa etetése.

Finom vagy durva buzakorpa etetése célszerűbb-e a tehenészetben? Továbbá melyik előnyösebb a sertésenyésztésnél a finom vagy a durva buzakorpa?

Felelet. Távol eső birtok kezelése című kérdésre.

Kérdéstevő elődje azt a 85—90 hold terjedelmű fensikot, mely 4 kilométerre van 400 holdas birtoktól, úgy kezelte, hogy 5—6 évig legelő volt és mintegy 5-öd részét feltörte, a mikor is bő rozs terméseket adott. Ez eszünkbe juttatja a Nyugatmagyarországban a 15—18-ik században, sőt a 19-ik elején divó gazdálkodási módot, a mely abból állott, hogy a birtok két részre osztatott fele gyeppé 10 évig, másik fele szántó 10 évig s ezután váltakozott. Nem volt ez rossz gazdálkodási mód a régi időkben.

Kérdéstevő most másként akar gazdálkodni. 24—30 darab marhát akar kivenni erre a legelőre és 52 holdon eltartani a nyáron át és ennek trágyájával, valamint a törzsbirtokról hozott trágyával évenként 15 holdat megtrágyázni és kapás beiktatásával nyulzapuka forgót létesíteni.

Ez jól nem fog menni. Valamely elhanyagolt birtokot először az őszi, aztán a tavaszi kalászosok és végre a kapások termelésére kell képesé tenni.

Lehet pedig ezt tenni: 1. Zöldtrágyázással. 2. Zöldtrágyázás és műtrágyázással és 3. Istállótrágya és műtrágyával kombinált zöldtrágyázással. A nyulzapukának termése e célra helyes.

Én a birtokot egyelőre 2 részre osztanám. Felét meghagynám legelőnek, a másik felén így gazdálkodnám, 6 os forgóban.

1. Tiszta ugar istállótrágyával és 150 kg szuperfoszfát. 2. Őszi. 3. Zab 50 kg salétrom nyulzapukával. 4. Nyulzapuka. 5. Rózsa 150 kg szuperfoszfáttal. 6-ik év zab 50 kg salétrommal magyar holdankint. A birtok másik felét legelőnek hagynám a szükséges istállótrágya előállítása végett.

Lehet még természetesen többféle variáció is a zöldtrágya bevonással, de ez csak akkor, ha a legelőt elhagyná, az egész birtokrész állattartás nélküli gazdasággá alakíthatnák át.

O. L.

Felelet. CEMENTPADLÓ A FIAZTATÓKBAN CÉLSZERŰ-E? című kérdésre.

Nem alaptalan az a megjegyzés, hogy a malaczkok sátnyulása előfordul a cementpadlós fiaztatókban. Hiába, a cement hideg és ha bőven aljazhatunk, akkor is a malaczkok sokszor oly mélyen beágyazzák magukat az alomba, hogy közvetlen a cemenzen fekszenek; de meg az agyonnyomás miatt nem is jó a bő aljazás. Németországban a cementpadlókat kidobják és élére fektetett téglaburkolattal, melyet cementvakolat tart össze, burkolják a kutyák padlóját vagy deszkapricceseket helyeznek a fiaztatókba oly módon, hogy ezek kivehetőek és tisztogathatók legyenek.

Felelet. Szeszfőzés cukorrépából burgonya helyett című kérdésre.

A cukorrépa szeszgyári értéke annak cukortartalma szerint változik, ebből következik az, minél cukordusabb valamely répa, annál értékesebb és annál kevesebb kell 100 hektoliter alkohol előállítására.

Cukorrépánk cukortartalma igen különböző, mire nézve elég az, ha felemlitem 1908. évben termelt és a magyaróvári mezőgazdasági vegykerületi állomás utasítása folytán megvizsgált 1124 cukorrépa cukortartalma 11·5%-tól 22·25%-ig közt váltakozott.

Igy természetes, hogy csakis abban az esetben mondhatjuk meg, — hány métermázsa cukorrépából lehet előállítani 100 hektoliterfok alkoholt, — ha tudjuk cukorrépánk cukortartalmát.

Ilyen esetekben a cukorrépa mennyiségének kiszámítása igen egyszerű. Tudjuk azt, hogy a nádcukor mint ilyen, nem erjed el, hanem az élesztőben levő invertáz nevezetű euzim behatása következtében egy molekula vtzfelvele mellett átalakul invert cukorrépa. Az invert cukor nem egyéb, mint szőlő és gyümölcs cukorkeveréke. 100 kiló nádcukorból elméletileg 67·84 hektoliterfok alkoholt lehet előállítani. Gyakorlatban azonban — erjedési, lepárlási és egyéb veszteségek folytán, mit kikerülni nem lehet, legfeljebb csökkenteni, és azonkívül az üzem és berendezés szerint — 58-tól 62 hektoliterfok alkoholt lehet csak előállítani.

Ha már most föltesszük azt, hogy olyan répat termelünk, melynek cukortartalma 15 %, akkor 100 kiló nádcukor 666·67 kiló répában van. Így a szerint, hogy milyen a gyári berendezésűn, ebből a répából 58-tól 62 hektoliterfok alkoholt lehet előállítani. Ha 58 hektoliterfok alkoholt tudunk csak előállítani 100 kiló nádcukorból, akkor a fenti 15% cukrot tartalmazó répából 11·494 métermázsa, ha pedig 62 hektoliterfok alkoholt vagyunk képesek előállítani, akkor 10·752 métermázsa van szükségesünk minden előállított 100 hektoliterfok alkoholra.

Biró Gusztáv.

Felelet. A gyümölcsfák törzsének meszelése című kérdésre.

A gyümölcsfák törzsének összvaló bemeszelését a kertészek ősregi idők óta gyakorolják azon célból, hogy a gyümölcsfák törzsén megtelepedett zuzmókat és mohákat, továbbá a különbözőféle kártevő rovarokat irtsák. Hogyha azon-

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukeziókra,

melyek első sorozata f. évi július hó 7-én veszi kezdetét.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatásu.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipóczy Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

A LEGJOBB MAGVAK

MAUTHNER ÖDÖN

ÉS KIRUDVARI MAGNAGYKERESKEDESBEN KAPHATÓK

VII. ROTTENBILLER-U 33. BUDAPEST. IV. KOSSUTH-LAJOS-U 4.

ARJEGYZÉK KIVÁNATRA INGYEN ÉS BÉRMENTVE KÜLDETİK MEG

jóoldattal leöntjük a fa metszlapját, akkor a téli fának sugarai sötétekké válnak — ellenben a nedvében vágott fa sugarai világosak. Olyan fa, amelynek ivgyűrűi szorosan állanak egymáshoz, erősebbek mint azok, melyeknek gyűrűi tágan állanak egymástól. Az öregebb fa jobb mint a fiatal, mert nem vetemedik és reped annyira. A tölgyfánál a 70—100 centiméter átmérettel bírók a legszilárdabbak.

Legegyszerűbb hordó akona. A must utóerjedésekor gyengén fedve kell lenni a hordó lyukának, hogy a keletkező szén-sav kivonulhasson a hordóból, de azért annyira szűknek kell lenni a hordószájának, hogy a levegő be ne hatolhasson tulságosan a hordóba, mert daczára az utóerjedésnek, a bor virágozni fog. A kereskedelem fából, üvegből, vashódoból csinál ilyen akonákat, pedig a czélnak megfelelő teljesebben az, hogyha sűrű vászonzóból kis párnahéjakat varratunk és azt megtöltve homokkal, rátesszük a hordó szájára. Olcsó és jó.

A babtermelés Amerikában. Az egyetlen cikk, melyet néha exportálunk Északamerikának, a bab. Itt nálunk Magyarországon a babtermelés a kisgazdák mellékterméke, melyet leginkább a kukorica között termelnek. A kisgazda családja napi munkabérént nem számítja s ez okból annak, a ki munkásokat fizet, velük versenyezni ugyszólvan lehetetlen. Amerikában között földkeken termelik a babot, a jól előkészített földben vetőgépekkel vetik 60—80 centiméterre. A sorokat lókopákkal művelik, kivéve akkor, ha harmatos vagy nedves, vagy a mikor virágozik a bab. Az aratáshoz különösen nedvesen aratógépeket használnak, melyek a babbokrokat a földből kitépik. A jól megszáradt babszárát pajtákba hordják mint a szénát. Közönséges cséplőgépekkel cséplik. Persze akad tört mag, ezt ép úgy távolítják el, mint a tisztátalanságokat. A bab kiválogatására gépet használnak, mely előtt egy leány ül, a ki egy pedált tipor; ez által előidézeti, hogy egy ládából a bab egy hengerre feszített ponyvára hull és a munkásnő felé mozog, a ki a tisztátalanságokat eltávolítja. Amerikában így oldották meg a bab nagy üzemszerű termelésének kérdését.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A hirtelen beállt meleg időjárás következtében az összes vetőmagfélék kelendősege rendkívüli erős volt, mindazonáltal valamennyi rendelés a beérkezés napján minden késedelem nélkül, szokott módon és a t. vevők kívánsága szerint pontosan elintéztetett, illetve elintézve lesz, nemkülönben elszállításra kerül, amennyiben a készlet az összes fajokból és minőségekből még elég nagy, úgy hogy 2—3 félélt kivéve hiány semmihién sem mutatkozik. A legtöbb magféle ára változatlan maradt, mint-hogy ama igyekvés lép felszínre, hogy a készletek elfogyjanak. Hogy később áremelkedés nélkül lehet e majd ezeket kiegészíteni, azt ma még természetesen tudni nem lehet. Vörös lóhere. A készletek a jelenlegi erős forgalomnál már nagyon megcsappantak és új beszerzések eszközöltettek ennél fogva igen nagy mértékben. Luczerna. Valóban szép világos színű mag, már alig kapható, minél fogva a kevésbé szép színű minőségek jutottak érvényre. Ez különben már régóta előrelátható volt, amennyiben ezek is épp ugy arankamentesek és épp oly magas csiraképességek és csakis a szemnek tűnnek kevésbé tetszetőseknek. Takarmány répmagvak Ugy impregnált mint nem impregnált minőségekben a forgalom még erősebb volt mint a múlt héten. Fűmagvak, rétek, legelők és kertipázsítók részére, mint az a kerti munkák kezdeténél rendszeren lenni szokott, ezidén is rendkívüli nagy keresletnek örvendtek. Bükköny ára minőség szerint 14—15 koronáig emelkedett 50 kilónként. Muharmag valamivel jobban kerestetett.

Jegyzések nyersáruért 100 kilogrammonként:

Luczerna világos szemű	140—144 K
Luczerna barnás szemű	120—125 »
Magyar lóhere természetű arankamentes	130—140 »
Magyar lóhere, mely arankától megtisztítható	120—130 »
Magyar lóhere nagyarankás	105—110 »
Biborhere	40—42 »
Baltaczim	40—42 »
Bükköny	28—30 »

Szesz.

A szeszüzletben e héten ismét élénkebb kínálat uralkodott és főleg azonnali szállításra került forgalomba több tétel olcsóbb áron.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 175—176 K, adózatlan 56—57 K helybeli szeszfinomítottól és másodkézből.

Élesztőszesz adózva 174—174.50 K-ig, adózatlanul 55—55.50 K-ig kelt el nagyban.

Denaturált szesz hordóval együtt kötésre 50 K kelt el.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás 48—49 K fix árban és 2 és fél K jegyzésen alól volt ajánlva.

Finomított szesz főleg azonnali szállításra ajánlottak olcsóbban.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 52.50—53.50 korona.

Budapesti zárlalárak nagyban:

Finomított szesz adózva	175—176 K
Finomított szesz adózatlan	56—57 »
Élesztőszesz adózva	174—174.50 »
Élesztőszesz adózatlan	55—55.50 »
Nyersszesz adózva	173—174 »
Denaturált szesz	50—50.50 »

Készáru-tőzsde 1909. április hó 3-án.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapesten		100 kilogramm készpénz ára Budapesten			
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig		
Buza:						
Tiszavidéki	76	27.85	28.85	79	28.30	28.80
"	77	27.95	28.55	80	28.55	29.10
"	78	28.15	28.75	81	28.70	29.25
"	—	—	—	—	—	—
Fehérmegyei	76	27.50	27.90	79	27.95	28.70
"	77	27.80	27.95	80	28.30	28.65
"	78	27.95	28.35	81	—	—
"	—	—	—	—	—	—
Pestvidéki	74	—	—	78	28. —	28.40
"	75	—	—	79	28. —	28.55
"	76	27.65	27.95	80	28.35	28.60
"	77	27.85	28.40	81	—	—
"	—	—	—	—	—	—
Bánsági	76	27.95	28.25	79	28.40	29.05
"	77	28.15	27.50	80	28.35	29.15
"	78	28.30	28.85	81	28.80	29.35
"	—	—	—	—	—	—
Bácskai	76	27.70	28.15	79	28.20	28.30
"	77	27.80	28.35	80	28.45	28.85
"	78	28.25	28.75	81	—	—
"	—	—	—	—	—	—
"	—	—	—	—	—	—
Rozs elsőrendű új					20.35	20.50
" középminőségű (új)					20.30	20.35
Árpa takarmányárú, elsőrendű					18. —	18.80
" másodrendű					17.50	17.80
Köles					—	—
Zab elsőrendű (új)					17.85	18.80
" középminőségű (új)					17.45	17.75
Tengeri beföldi					15. —	15.30
" román v. bolgár					—	—
Repczekáposzta					—	—

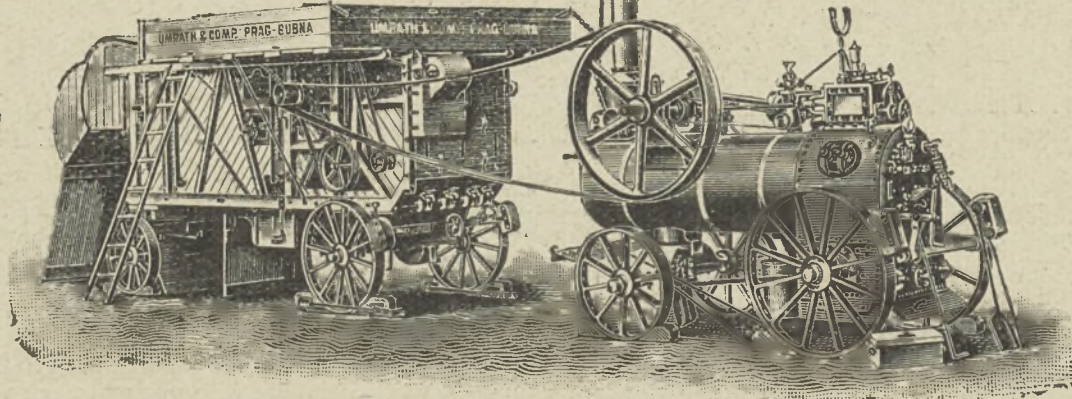
Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ord dy Lajos.

A mi főkülönlegességeink:

Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre

Ros-
ták

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra

Kerekeken
12 HP-ig
Fekvők
200 HP-ig

UMRATH és TSA BUDAPEST, V. KER.,
Váci-körut 60. szám.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János

Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műórás, főtárlója a remontoir ingaóráknak stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

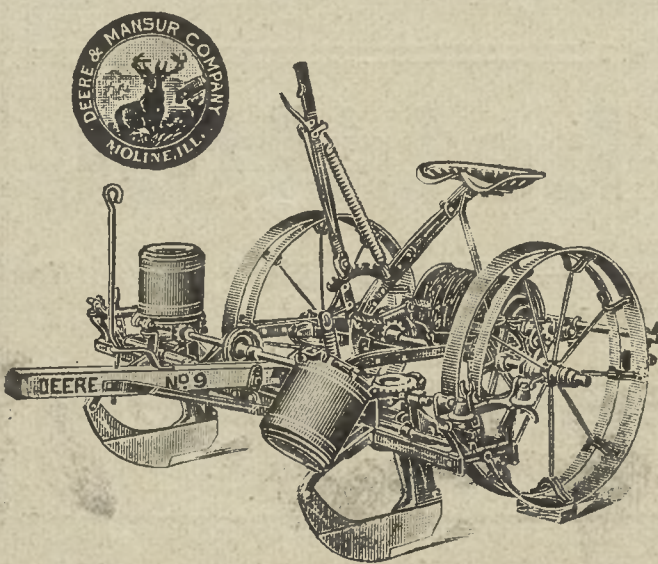
Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölni.

DEERE-féle amerikai tengeri vetőgép műtrágyaszóróval,

mely a tengerit önműködőleg a legpontosabban veti négyzetbe, hogy az a Hermann-féle rendszer szerint is legyen, úgy hossz-, mint keresztirányban géppel művelhető, illetve kapálható.

Tanulmányozva az amerikai efajta, ott nagyon elterjedt különféle gépeket az itt láthatót találtam a legjobbnak és van szerencsém ezeket a tisztelt gazdaközönségnek minden tekintetben jótállás mellett ajánlani.

Ismertetéssel, ugyszintén árakkal, valamint részletes használati utasítással kívánatra készségesen szolgál

Propper Samu

mezőgazdasági gépraktár
Budapesten, V., Váci-körut 52. sz.

Elsőrendű magyarfajú

Erdélyi

jármosökrök,

ugyszintén 1 éves magyarfajú

Erdélyi

ökörborjúk

mindegyik időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál

Szamosujvárt.

(Szolnok-Doboka megye.)

Luczernamag,

arankamentes, nagyszemű, tiszta, cirka 5—600 kg. a 65 frt eladó, — zsákkal együtt. — Mintával szolgál Lázár Pál Békéscsaba-Szarvasi-ut.

Szőlőoltványok!

A mellékelt rajzon látható oltvány egy kétéves, u. n. „dugvány” zöldoltvány. Franciaországban kizárólag csak ezekkel pótolják a hiányokat és táblás ültetésekhez is csak ilyeneket használnak. Ennek felső része erőteljes, egy éves sima, alsó része pedig kétéves, izmos gyökerekkel. Ez a legtekélyesebb oltvány a bányók pótlá-ára és táblás ültetésekhez az egész világon. Minden tö kivétel nélkül megfakad s oly erősen fejlődik, hogy a második évben már termést hoz.

Szőlőlugasokhoz

a melyekből egy-egy tö 200-300 fűrtöt terem évenként, szintén ilyenekből szállítok nagyobb részt. Készlet portális alanyon **százhuszezer** Ezenkívül **gyökeres fásoltvány** kétszázötven ezer 35 legkiválóbb bor és cs. mege-fajokban, tökéletes forradásu, dus gyökertű válogatott szép példányok

Élősövénynek Gleditschia-esmeték, hegyközségek, legelők, udvarok, majdok, kertek, temetők stb. A lego ezekben egyszer és mindenkori, kulcsal zárhatóan csakis ezzel keríthetők körül. Óriás távisseivel ember és bámi állatnak teljesen ellentét.

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök bárkinek, ki címét tudatja, magyar, német, horvát, szorb és román nyelven, (ezen nyelveken levelezek is) 40 a szöveg köz. zó nyomott szép képpel. Ezen katalogust meghozatni igen melegen ajánlom még azoknak is, kik rendelni nem akarnak, mert mindenképp érdeklő igen hasznos tartalommal bír.

Nagy Gábor Nagykánya, posta és távirde Kóly.

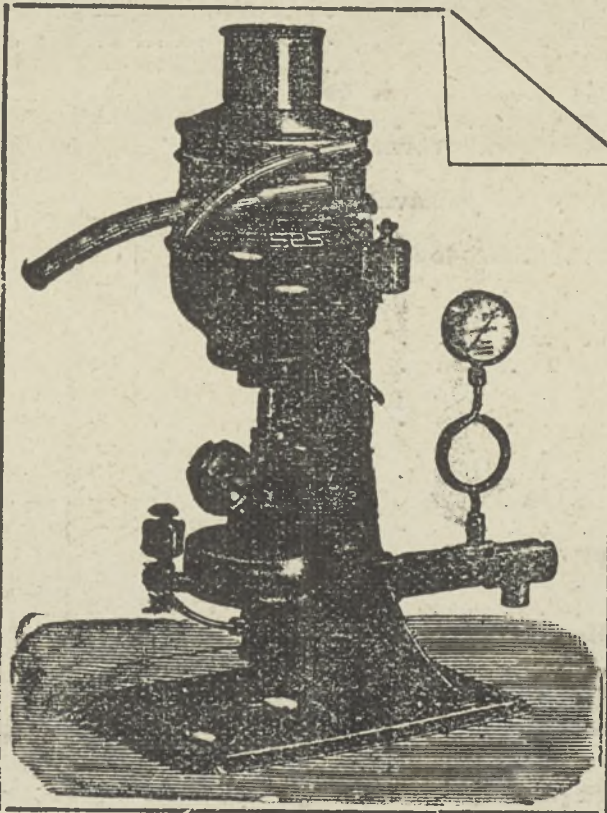

ALFA-SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI
GÉPGYÁR.

iroda, raktár és gyártelep:
VI., Lomb-utca II.

Alfa-Laval Separatorok
kézi és erőhajtásra

40-2000 ltr óránkénti munkabírással.
Mindennemű tejgazdasági eszközök és gépek gyártása, Tejgazdasági telepek berendezése és átalakítása. Díjtalan tanácsadás minden tejgazdasági kérdésben. Árjegyzékek, tervek és költségvetések bérmentve.

Több mint 770 első díj!
Több mint 500.000 Alfa-Laval Separator az egész világon!
!! Az Alfa-Laval Separator a legjobb !!

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK ÚJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.

WOHANKA-FÉLE JAVÍTOTT

ECKENDORFI, MAM MUTH, OBERNDORFI

TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVÁLASZTÁS ALAPJÁN.
NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMELÉS
~ SZAVATOLÁS MELLETT ~

WOHANKA és TÁRS BUDAPEST,
V. VÁCI-KÖRÜT 76.

HELLER MÓR. EPST.

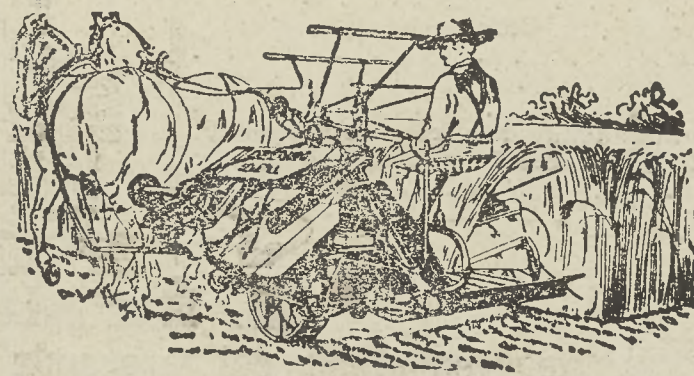
A legkedveltebb és legjobban bevált

Kéveköto-aratógépek
Marokrakó-aratógépek
Kaszalógépek, Gyűjtőgépek a

Deering-félék.

Ajánlja egyszersmind a jelen idényre **SACK RUDOLF** elismert kitűnő **aczélekeit, kapáló- és töltőgető-ekéit** és más egyéb legtekélyesebb **talajmivelő eszközeit és gépeit.**

Mindezeket a legmesszebbre terjedő szavatosság mellett szállítja és kimerítő ismertetést kívánatra ingyen és bérmentve küld:

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépezete

Budapest, V., Váci-körút 52.

Kizárólag fajtiszta őszi szedésű jég- és fagymentes sima vesszőt ajánlok vételre!!!
Készlet gyökeres csak 150,000. Árjegyzék bárkinek kívánatra Küldetik bérmentve! Sima készlet 3 millió.
Kivonat MICHL ISTVÁN tata-tóvárosi immunis mintaszőlőtelepe árjegyzékéből:

A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre
	frt		frt	
BORFAJ:				
Overni hamvas ... fehér
Budai zöld
Burgundi
Erdei (fehér bakar) 2 éves	4.	30.	-80	5.
Erdélyi leányka
Ezerjó
Fehér Bogdányi dinka	-80	6.50
Furmint	-60	5.
Hárslevelű val. Hegyaljai	-80	5.
Járdovány	-80	6.50
Mézes fehér	-50	5.
Mirkováci	1.20	8.
Mustos Kadarka	-60	5.
Olasz rizling 2 éves	3.	25.	-50	3.8
Rajnai Rizling	-70	5.
Rakk	-60	5.
Sauwignon	-70	4.50
Szerémi zöld	-6.	5.50
Szlankamenka	-80	6.
Zöld Sylváni	-80	4.
Bogdányi dinka	1.	8.
Kövidinka 2 éves	3.	25.	-60	5.
Szlankamenka	1.	6.50
Tramini	1.50	12.
Veltelini	-60	4.50
Vörös dinka
Alicante bouquet ... fekete	-70	5.
Aramon	1.	8.
Carbenet	-60	3.50
Kadarka nemes 2 éves fekete	3.	25.	-60	4.50
Merlott	-60	3.50
Nagy Burgundi	-70	5.

A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre
	frt		frt	
Oportó	-70	5.50
Othelló	-70	5.
Vegyes borfaj	-60	3.50
CSEMEGEFAJ:				
Chass. blanc. croquant fehér	-80	6.
„ corneille blanc	1.20	8.
„ Fontainebleau	1.20	8.
„ musc. Gama Drome	1.50	10.
„ musc. d'St. Fiacre	1.80	12.
„ de Nantes	1.80	12.
„ Napoleon	2.	12.
„ Vibert	1.50	10.
„ Fontain. rouse v. piros	1.80	12.
„ rouge s.	1.20	8.
„ Imperial rouge	1.50	10.
„ Negropont	1.50	10.
„ Ronsard vil.	1.80	12.
„ tokay angevine v.	1.80	12.
„ rouge crequant s.	-80	6.
Muscat Alexander ... fehér	-80	6.
„ Caminada
„ candia
„ croquant	1.80	12.
„ dr. Rob. Hogg
„ Escholata sup.
„ Lahnes Perfect.
„ Lunel	1.	6.
„ Ottonel	1.50	12.
„ Pansée
„ di Corail vil. piros
„ frontignen rouge sötétpir.

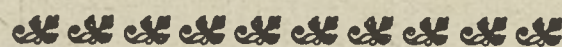
A szőlőfaj neve.	Gyökeres		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre
	frt		frt	
Musca ramburg ... fekete	2.50	20.
„ Maderstield c.
Augustana	2.50	..
Calábriai	2.	15.
Csaba gyöngye 2 éves gyök.	35	..	10.	80.
Damaskusi	2.	15.
Ezredéves emlék	2.	12.
Ferdinand Lesseps	2.	15.
Genaui óriás	1.50	10.
Kecskecses	1.50	8.
Kossuth Lajos	2.	15.
Madeline angevine	1.	6.50
„ royal
Malaga	2.50	20.
Melinet (homok király)	2.	15.
Passatutti	1.	8.
Precoce de Malingre
Szemendriai	1.80	10.
Bronners szőlő vil. piros	1.80	10.
Kecskecses söt.	1.60	12.
Malaga rosea vil.	2.50	20.
Malakoff Ossum söt.	3.	20.
Rosa minna di Vacca	1.80	12.
Dodrelábi	1.20	8.
Izabella	1.20	8.
Malaga kék	2.	15.
Ökörzem	1.20	8.
Olivette nouve.	1.80	12.
Trollingi	1.50	10.
Vegy. csemege exquisit fajok	8.	0.	2.	15.
„ kiváló jó	6.	40.	1.50	10.
„ chasselas fajok	1.	6.
Rip. portalis I. oszt. 2 éves	3.	25.	1.40	10.

MEGJEGYZÉS. Mindazon küldeményeket, melyek a 60.900. sz. miniszteri rendeletnek meg nem felelnek, kötelezem magam legott saját költségemen visszahozatni s a megrendelő által kifizetett összeget megteríteni. Fenti árak csomagolás nélkül értendők, melyért csupán saját kiadásaim számítom fel. A vesszők fajtiszta, szokványminőségűek, peronospora, oídium és jégvermentesek, őszi szedésűek. Megrendeléshez 1/3. előleget kérek. — Telepem: Bécsben, Budapesten, Prágában, Szegeden, Párisban, Pozsonyban, Ostendében elsőrendű érmet és Ostendében még királyi kitüntetést „koronás arany érdemkeresztet” nyert. — Több ezer elismerőlevél tanuskodik, többek közt állami, főhercegi és temérdek uradalmi telepekről is — a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról.

MEGJELENT a KODOLÁNYI-féle 1909. évi Gazdasági Zsebnaptár

49-ik évfolyama a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél sokkal bővebb és változatosabb tartalommal.

Ára helyben 2.80 kor. - Ajánlott postai szét-
küldéssel 3.25 K. Utánvétellel küldve 3.45 K.

Megrendelhető a GAZDASÁGI LAPOK ki-
adóhivatalában, Budapest, Múzeum-úter 7.

530. szám
909.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A m. kir. közalap. uradalom tulajdonát képező Temesmegye Liget község határában fekvő $363\frac{1130}{1600}$ holdas mezőgazdasági birtok 1909. évi október hó 1-től 12 évi időtartamra a Buziásfürdőn székelő m. kir. közalap. gazd. főtisztviség hivatalos helyiségében **1909. évi április hó 22-én d. e. 10¹/₂ órakor** tartandó zárt ajánlati nyilvános versenytárgyalás útján bérebe fog adatni.

Ezen határnapra bérelni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy 1 kor. bélyeggel ellátott s kellő bánatpénzzel felszerelt irásos zárt ajánlataikat, melyekben a holdankénti megajánlott évi haszonbér összege számokkal és betűkkel kiirandó s kijelentendő, hogy ajánlattevő a bérbeadási feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti, borítékozva a fenti határidő előtt a főtisztviségnél nyujtsák be.

Bánatpénzül az ajánlathoz 1000 korona készpénz vagy óvadékképes értékpapír lesz csatolandó.

Elkésve érkezett, kellően ki nem állított, vagy sürgönyileg tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlattevők közötti szabad választási jog a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek tartatik fenn.

A részletes haszonbéri feltételek alólirott főtisztviségnél és a pákovai kir. közalap. ispánságnál a hiv. órák alatt betekintheők.

Kelt Buziásfürdő, 1909. évi márczius hó 24-én.

A m. kir. gazd. ker. főtisztviség.

GANZ ÉS TÁRSA VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR- RÉSZVÉNYTÁRSULAT

VASUTI KOCSIGYÁRA (GŐZEKE-OSZTÁLY)

X., Kőbányai-ut 31.

BUDAPESTEN

X., Kőbányai-ut 31.

Távirati ezim : „GANZCOM“ BUDAPEST.

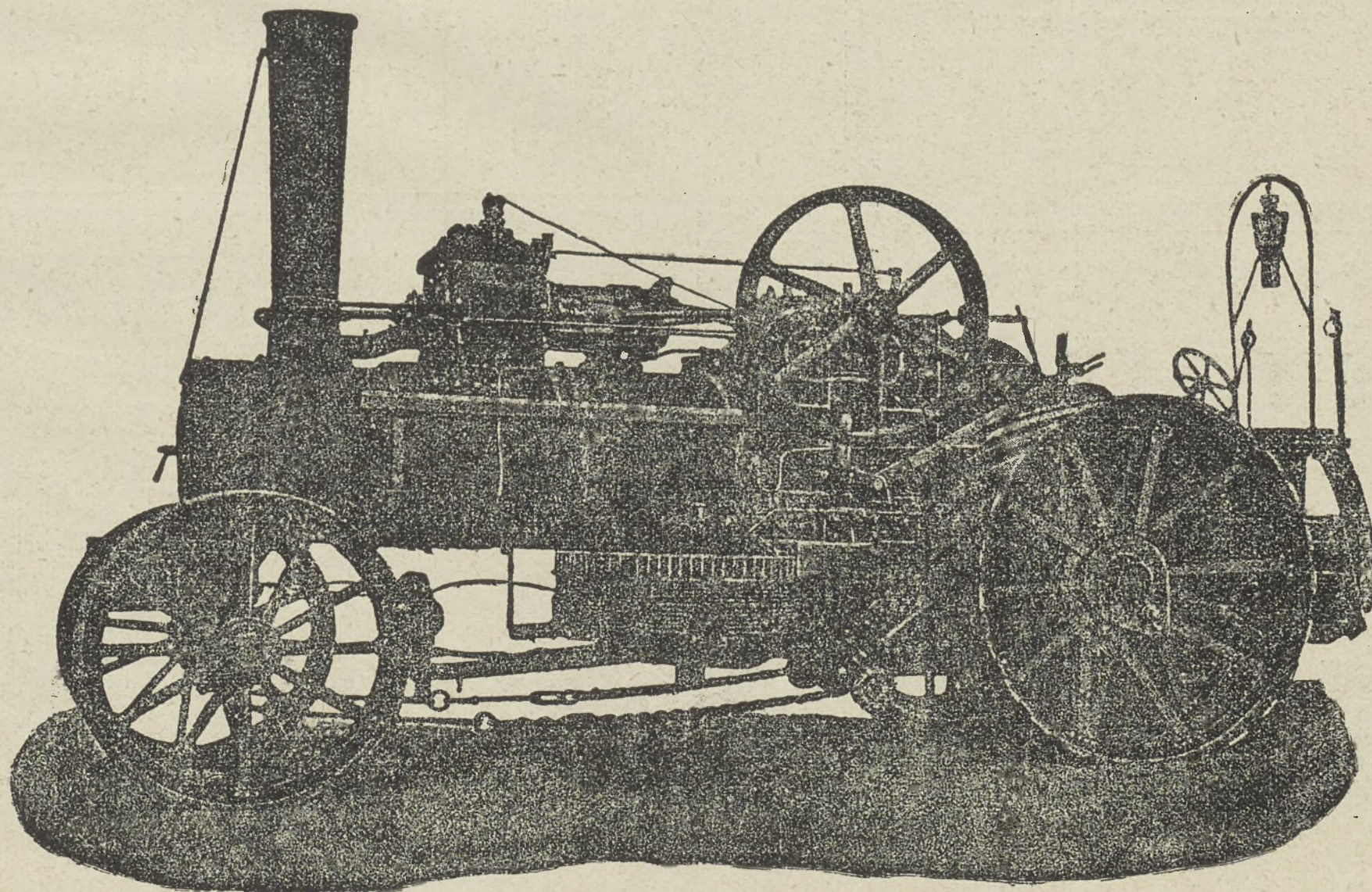
TELEFONSZÁM 74-68.

Felhívjuk az érdekelt gazdaközönség b. figyelmét legújabb szerkezetű,

kétgéprendszerű

GŐZEKÉINKRE,

melyek ugy szerkezet, anyag, munkateljesítmény, mint tüzelőanyagfogyasztás tekintetében minden külföldi gyártmányu gőzekét felülmulnak.

Hajlandók vagyunk igen előnyös feltételek mellett **bérszántással** kombinált eladásokat eszközölni. Legkedvezőbb fizetési feltételek mellett legmesszebbmenő jótállást vállalunk. Tisztelt vevőinknek **gőzekék szállítására épített 30 tonnás saját vasuti kocsi-jainkat** kölcsönképpen rendelkezésére bocsátjuk.

Tartalékrészeket állandóan raktáron tartunk.

A t. gazdaközönség figyelmét tartalékrészeink különösen jutányos áaira is felhívjuk.

Legtökéletesebb acetylen világító-rendszer.

Részletes árajánlattal szívesen szolgálunk.

A gazda tízparancsolatja

szép nyomással, ingyen kapható bérmentve postán, Ubald v. Trnkóczy gyógyszerésztől, Laibach, Krain, Ausztria.

VALÓ-

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyszintén összes női óvszerek) F. Bergerand fils leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben bezereshetők

POLGÁRSÁNDOR-nál
BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 50. szám.

Részletes képes árjegyzék ingyen.

Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kivágatott a „Gazdasági Lapok“-ból.

Eredeti felsőinntali és montavonai tenyész- és tejelő-marhát

közvetít előnyösen **ANTON HELL, Imst, Tírol.** A piaci viszonyokról és árjegyzésekről készséggel szolgál felvilágosítással.

Gyümölcs- és diszfák, diszbokrok, fenyőfélék és rózsákat részletes árjegyzék szerint szállít,

kertalakításokat

terv és költségvetés szerint készit

PECZ ÁRMIN

os. és kir. udvari műkertész és faiskola-tulajdonos

Budapest, VIII., Kálvária-tér 8. sz.

A Hűvösvölgyben Budapest mellett. közvetlenül a villamos mellett egy csinos diszkerttel és gyümölcsös kerttel ellátott **nyaraló eladó.** Czim a kiadóhivatalban 698. szám alatt megtudható

Eladó gépek.

Egy darab 25 lóerős lokomobilis szántógép, kifogástalan állapotban. Egy 10 lóerős cséplő garnitúra, 1906-os, vas elevátorral, alig használt, de teljesen jó állapotban, mind a három magy. áll. gyártmány. Azonkívül örlő és daráló malom berendezés. Kis-Szántói intézőség u. p. Bors, Fibar megye.

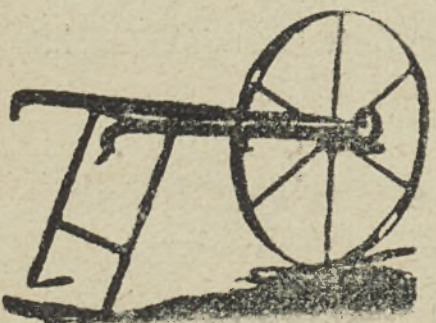
Bámulatos olcsó

„DOMO“
(háztartási)

SEPARATOROK
és minden tejgazdasági eszközök kaphatók

KLEINER és FLEISCHMANN
os. és kir. szabadalm. fémáru-gyárából **MÖDLING, BÉCS** mellett.
Katalogusok ingyen.

Gyors, pontos, olcsó földmérés!

Stadel-Torkos földmérő-taliga. Világhírű szabadalom 18 államban. Kapható Stadel gépgyárában, Győrött.

Szenzációs burgonya-ujdonság**„Graf Zeppelin“**

Feltűnést keltő korai burgonya, hatalmasan bő terméssel, korai érés mellett.

Ezen burgonyafajta termelése a gazdák és kertészekre nézve a legjobb üzlet. „A Graf Zeppelin“ a jelen legkorábban érő és legbővebben termő burgonyája. Egy híres **tenyésztő** hozta létre és úgy a **nedves, mint száraz kísérleti évekből, kitűnő eredményt szolgáltatott.** A „Graf Zeppelin“ azon ritkán sikerülő új tenyészetek közé tartozik, melyek valóságos **biztosítást nyújtanak a rossz termések ellen, minthogy nedveség és betegség nem bántja, és gyorsan és erőteljesen nő.** A termés hozam meglepi a szakembereket. Mult évben már **jun. 10-ikén, tehát akkor, midőn a korai burgonya még magasan állott az árban 173 vámmáza termett 1/4 hektáronként (703 négyzetöl) és egy próba ültetvény 10 vámm fonttal 4 vámmázát eredményezett, a mi 40-szeres termésnek felel meg.** A gumók **35-40-ével** vannak sűrűn a bokorban, szép aranyárga színűek, hosszasan kerekdedek, **sárgahúsúak,** főzve lisztesek és nagyon finom diószerű ízűek; a piacra termelő tehát gyors forgalomra és ennek megfelelő nagy haszonra tesz szert. A „Graf Zeppelin“ minden föld és éghajlat alatt diszlik, és mindenhol, a hova vetőmagot küldöttem **dicsőretekkel** és számos utánrendeléssel halmoztak el.

500 márkát

tűzünk ki jutalmul 5 díjra, azon vevőim között, akik fenti burgonyával a legnagyobb terméseredményeket érik el. Minden küldeményhez kimerítő versenyföltételek vannak csatolva.

Ajánlok a készlet erejéig plombozott csomagolásba I. árut, 1 posta csomag 2,50 márká, 25 kg. 9 márká, 50 kg. 15 márká, 100 kg. 25 márká.

A. Ed. Nendtwich jr. magkereskedése, Erfurt, (Németország).

Fasor-ültetéshez

alkalmas **akácza,** jó gyökeres és többször iskolázott 2 méter törzsmagasságu, koronametszéssel, 6-8 czeinti kerület-vastagságu, drbonként 20 fill. és 8-12 cm. kerületi vastagságu 30 fillérért eladó. Ugyszintén kapható **csicsóka** (Topinambur) métermázánként 5 koronáért. Az árak a zselizi vasúthoz szállítva, csomagolás és zsák önköltségen számítva értendők.

Szives megrendeléseket kér a **Sároi Uradalom, Nagysároi, Bars megye.**

FRIEDLÄNDER utóda**SCHMIEDT I. mérnök.**

Gépgyára: Hainfeld a. G. Nied. Oest.

Központi iroda: **Wien, I., Schwarzenbergerstr. 3/D**

Telefon: 10818. Gyárt 30 év óta mint különlegességet. Telefon: 10818

Szélmotorokat

szivattyuk, gazdasági gépek és mindennemű vízművek hajtására. Több mint 18,000 darab üzemben. **Üzemköltség nincsen.** A cég gyárt továbbá:

Forrólégmotorokat petroleum-, spiritusz-, szén-, fa- és koksztüzelésre; a legolcsóbb üzem, robbanásveszély kizárásával. Kézi és **különlegességi szivattyukat.**

Elvállalja kastélyok, lakházak és gazdaságok teljes víz- és erőművi felszerelését.

Költségvetés díjtalanul.

LENTÖRŐ-TELEPEK,

melyeknek gépfőszereését „**RICHARD MÜLLER**“ rendszere szerint készülnek

Portalanító-telepeket, Exhaustorokat

gyárt és legolcsóbban szállit

ARTHUR NETTEL Smichow, Prága mellett „CELNA“ 524.

TELEFON Nr. 3389.

DINNYEMAG.

Gondosan elkülönítve termelt, következő fajtisza, kitűnő minőségű válfajokban kapható:

Sárgadinnyék Ananász zöldhúsú, Ananász vöröshúsú, Ananász cantaloup, Bem tábornok, Bellegarde cantaloup, Bomba sárgahúsú, Bomba zöldhúsú, Composité, Composité sárgahúsú, Lind Jeany, Margit, Muscatello, Muscat orange, Non plus ultra zöld, Non plus ultra sárga. Párisi prescott cantaloup, Strimpecsek, Tiszagyöngye, Tiszagyöngye muskotály, Kacsánka, Turkesztán gömbölyű, Turkesztán zöld, Turkesztán nagy zöld, Turkesztán rozshúsú, Turkesztán sárgahúsú, Turkesztán muskotály, Turkesztán Pósa-féle Corfui téli.

Görögdinnyék: Apafai, Athénei, Aranysárgabélű, Debreczeni korai, Fazekas-féle, Fehérbélű, Hevesi, Halasi, Hortobágy, Luby-féle, Marsovszky-féle, Narancs-görög, Ónody-féle, Páratlan, Sámsoni.

Fajtánként:

50 szemes adag	5 fészeknek kétizbeni vetésére	- 20 korona
500 „	„	1.60 „
1000 „	100 „	3.— „
2500 „	250 „	7.— „
5000 „	500 „	12.— „
10000 „	1000 „ (egy holdra való)	20.— „

Öt holdon felüli rendelésnél külön kedvezmény, a megrendeléshez nyomtatott termelési utasítást ad s kívántra árjegyzékkel szolgál:

BIRÓ PÁL kertgazdasága DEBRECZEN.

Önműködő, kocsira szerelt **növénypermetező** répa és burgonya permetezésre, valamint a **vad-repcze, vadmustár** és másféle **gyom** kiirtására szállit:

Ig. Heller,

Bécs,

II., Praterstrasse 49.

Képviselők

kerestetnek.

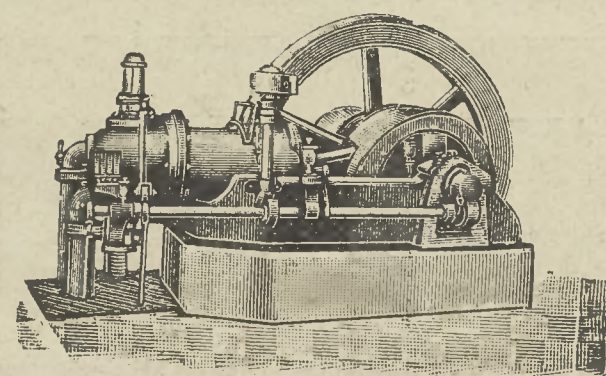

ELSŐRENDÜ KIVITEL! — VERSENYKÉPES ÁRAK!

Fischer János mérnök

malomépítési vállalkozó a Plewa E. mérnök és társa motor és gépgyári cég magyarországi és társországainak kizárólagos vezérképviselője

V., Báthory-u. I. BUDAPEST, V., Nádor-u. 35.

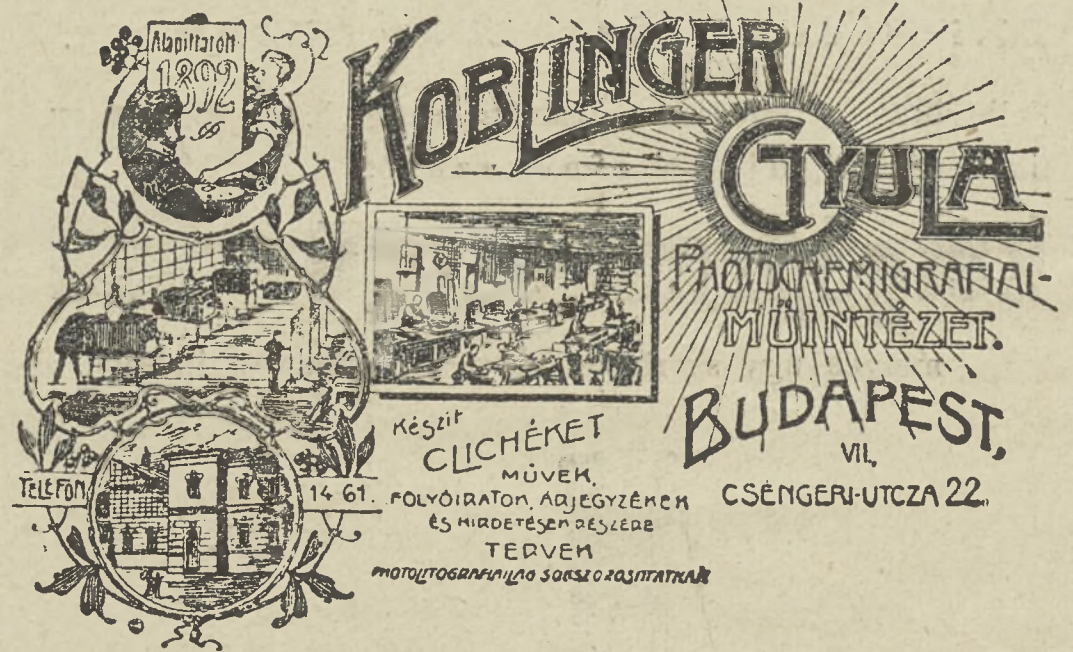

Ajánlja elismert világhírű: Magasnyomású és 4 ütemű nyersolajmotorjait, szivógáztelepeit, autotracit, kocsz és faszénre benzín lokomobiljait esélőszekrényre. Elvállalja motor-, gőzgép- és turbina-hajtású malmok és szeszgyárak átalakítását, valamint új telepeknek a legmodernebb gépekkel, önműködően és a legmesszebbbenő szavatosság mellett leendő berendezését.

Telefon 101-25.

Sürgőnyeim: Turbina.

ÁLLANDÓ RAKTÁR! — LEGJOBB REFERENTIÁK!

BÁRDOS és BRACHFELD

műszaki és villamossági vállalat

BUDAPEST

VI., Gyár-utcza 23. szám.

Villamossági osztály:

Villamos világítási és erőátviteli telepek, kastélyok, gazdaságok, gyárak, malmok, fűrésztelepek és községek részére.

Ajánlat ingyen és bérmentve.

Szőlővessző!

Ezerjő, gyökeres, 26 korona ezrenként
 „ sima, 8 „ „
 Pécsiszagos, gyökeres, 30 „ „
 „ sima, 10 „ „

GYULAI GAAL GASTON gazdaságában, Balaton-Boglár. — Csomagolás önköltségen. Ugyanott finom palackozott révfülöpi pecsényeborok kaphatók. (Minta megkeresésre küldetik)

A LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB ÉPÍTŐANYAG

a homokból, cementtel vagy mészszel készült falazótégla, tetőcserep, fal és padlólapok, csövek stb. Dr. Gaspary rendszere szerint előállítva,

Dr. Gaspary kézi vagy erőhajtásra berendezett gépein vagy formáin a legkülönbözőbb árakban.

A 84. számú ismertetési brosjura ingyen.

Levelezés és nyomtatványok magyar nyelven.

Leipzigier Cementindustrie Dr. Gaspary & Co. Markranstädt, Leipzig mellett (Németország).

SZŐLŐOLTIVÁNY!

Régi szőlők hiányaink pótlására 2 éves gyökerű száza	20 K
Gyökeres fásoltvány	ezre 180 K
„ „ szépséghibával	90 K
„ „ zöldoltvány	160 K
Sima	90 K
Gyökeres riparia portails, vastag	32 K
„ 2 éves „	40 K
Sima riparia portails, vastag	18 K
„ „ vékony	8 K
Gyökeres hazai nemes vessző	30 K
Sima „	10 K

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s pénzét visszaadom. — Árjegyzék ingyen. Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Székely I. József, Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

Kéveköteleket

□ fűcskával, végei kékre vagy vörösre festve készit és szállit elsőrendű minőségben, nagyban és kicsinyben, legolcsóbb árakon.

Helle O.
kötélárugyár,

Pozsony, Eötvös-utca 6. szám.

GŐZEKÉK,

gőz uti hengerek és uti mozdonyok

cséplőgépek hajtására, az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből.

A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szaktanácsal készséggel szolgálunk.

Szíves megkeresések **Zentral Direction der Oesterreichischen Berg- u. Hüttenwerks Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia,** vagy: **az osztrák bánya- és kohászati társaság magyarországi képviselőjéhez, Mayer Pál főhercegi felügyelő, Budapest, VIII., József-utca 16-18.** kéretnek.

Spárgagyökér

korai argenteuili, biztosan csirázó, két éves ezre 24.—, száza 2.60 korona. Önköltségen számított csomagolás és szállítási díj megrendelőt terhelik. Utánvétel szállítja **Irmakert, Nagykapizsa.**

PIEDLER JÁNOS

LENFONÓGYÁRA KOMÁROM.

Vesz nyers lenkórót szál nyereshez, valamint kaszált és géppel csépeelt lenszalmáttszés szerinti mennyiségben **hál eredeti (pernai) orosz lenmagot.**

ÁGYBAVIZELÉS.

Azonnali szabadulásért jótállás. Felvilágosítás díjtalan. Kor és nem megadandó. Fényes köszönőlevelek. — Orvosilag ajánlva.

„**SANITAS**“ INTÉZET **VELBURG P. 115. Bayern.**

Nyulszapuka magot kiváló minőségben ajánl és kívánatra szívesen küld mintát **Berczeller Márton, Ipolyság.**

100.000 magastörzsű és bokoralaku

RÓZSA

circa 200 legbecesebb fajban. 1 darab magastörzsű róza, 2 éves, koronával, darabonként 1 koronától feljebb. 1 drb téli nemesítési magastörzsű (májusban szállítható) darabonként 70 fillértől feljebb. 1 drb 1 éves bokorróza 30 fillér, 2 és 3 éves bokorróza 50 fillértől feljebb. **Továbbá gyümölcs- és díszfák, díszbokrok, tülevellek, erdei- és sövény-csemeték stb. nagy választékban, alacsony árakon.** Képes főárjegyzék kívánatra ingyen.

GRÓF BATHYANY ZSIGMOND uradalmi intézősege, Csendlak, u. p. Ferenczlak, Vas megye.

Eladó

Komárom megyében járási székhelytől 3 km., vasuti állomástól 4 km. távol, parkirozott kertben, szép kilátással, szabad helyen fekvő urilakás: 4 szoba, nyitott veranda, fürdőszoba és kellő mellékkeliségekkel. Azonkívül nagy pince, vinczellér- és kocsislakás, 8 lóra istálló, kocsiszin, üvegház, jégverem. Hozzá tartozik közvetlenül a ház mellett fekvő 6½ hold termőszőlő, 2½ hold szántóföld, 1 hold termő gyümölcsfákkal beültetett zöldsárga kert, méhes, baromfiudvar. Czime: **Bóday Ferencz, Nagy-Igmánd.**

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmában, posta **Koncza**, kaphatók:

- Magyar igásökrök
- Bikák
- Tehenek, üszök
- Polandkina sertések
- Fehér raczka, tenyészjuhok, kosok
- Olaszemdeni libatojások
- Lóheremag
- Luczernamag
- Pernai lenmag
- Ezüstfehér lofogó
- Prairie lofogó
- Putyi koránérő
- Székely vetőmagtengeri
- Lámpanelküli csibekeltetőgépek.

A gazdaközönség szives figyelmébe!

Muraközi

hidegvérű (nori) igás tenyész-lovak és tenyész-mének

vásárlásánál közvetlen a tenyész-tőktől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak. Cimem: **Hoffmann Lipót**, lóbevásárló ügynősege, Csáktornya (Muraköz.)

Legtermékenyebb és legnemesebb újfajú burgonyák,

melyek rendkívüli jó tulajdonságai és csodálatig menő nagy termés- és betegségek ellen legellenállóbb képessége és legmesszebbmenő tartóssága következtében Europa minden országába terjedő; gazdasági akadémiák, gazdasági tanintézetek, kísérletezési állomások és gazdák által úgy hazánkban, mint külföldön kipróbált és legjobb fajú burgonyák elismert, nemes burgonyafajok és pedig:

Agnelli-féle Hungaria eredeti burgonya ára: 100 kil. 20 kor. 50 fill.
Agnelli-féle Pannonia eredeti burgonya 100 kil. 16 kor. 50 kil. 9 kor.
Agnelli-féle Magyar kincs eredeti burgonya 100 kil. 14 kor. 50 kil. 8 kor. Mind ab Csári vasuti állomás. Kapható: **a létesítőjénél Agnelli József plébános Csári, nyitra megye.**

Eladó

a kecsgei gazdaságban, a míg a készlet tart, 50 mázsa fajtiszta **Victoria borsó**, vevő zsákjában. Vasuthoz szállítva, métermázsánként 24.— koronáért. Kívánatra minta küldetik. — Megkeresések kéretnek **Kecsei Gazdaság, u. p. Tolna-Tamási. Tolna m.**

Burgonyát

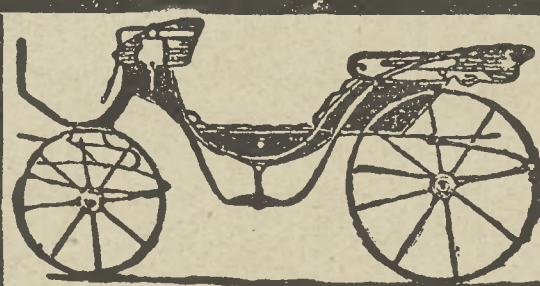
elad

Leo Salinger,
Breslau XIII.

Báró Kemény József székelyszent-erzsébeti (posta helyt) gazdaságában még néhány elsőrendű legelőn nevelt

két éves magyar-erdélyi bika eladó.

A tenyészet évek óta Sperker-féle bikákat használ.

Kocsigyártás.

Budapesti kovacs- és kocsigyártóipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucarnok Szövetkezet

BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-ut 72. szám. Magyarország legnagyobb kocsi-raktára.

A szőlő trágyázása.

Irta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona.

Ajánlott küldéssel 3.45 kor. Utánvétellel küldve 3.65 kor.

Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megszerezhető a „Gazdasági Lapok“ kiadóhivatalában, **Budapest, IV., Múzeum-körut 7.**

100 pár díszlőszerszám.

Mell- és kumet, ezüst- és aranydíszítésűek mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lótarakók, régi és új esőköpenyegek halinacsizmák, zöld munkaszubbonyok, mindféle uniformisok, livrék, férfi-, női- és gyermek-nyergesek, régi és új fegyverek, kardok és pusokák, tűzálló kasszák minden nagyságban, kézi vaskazetták, másoló prések, gyepelőszárak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Trödlerrhalle 105. — Telefon 20.745. — A küldemény utánvétellel eszközöltetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

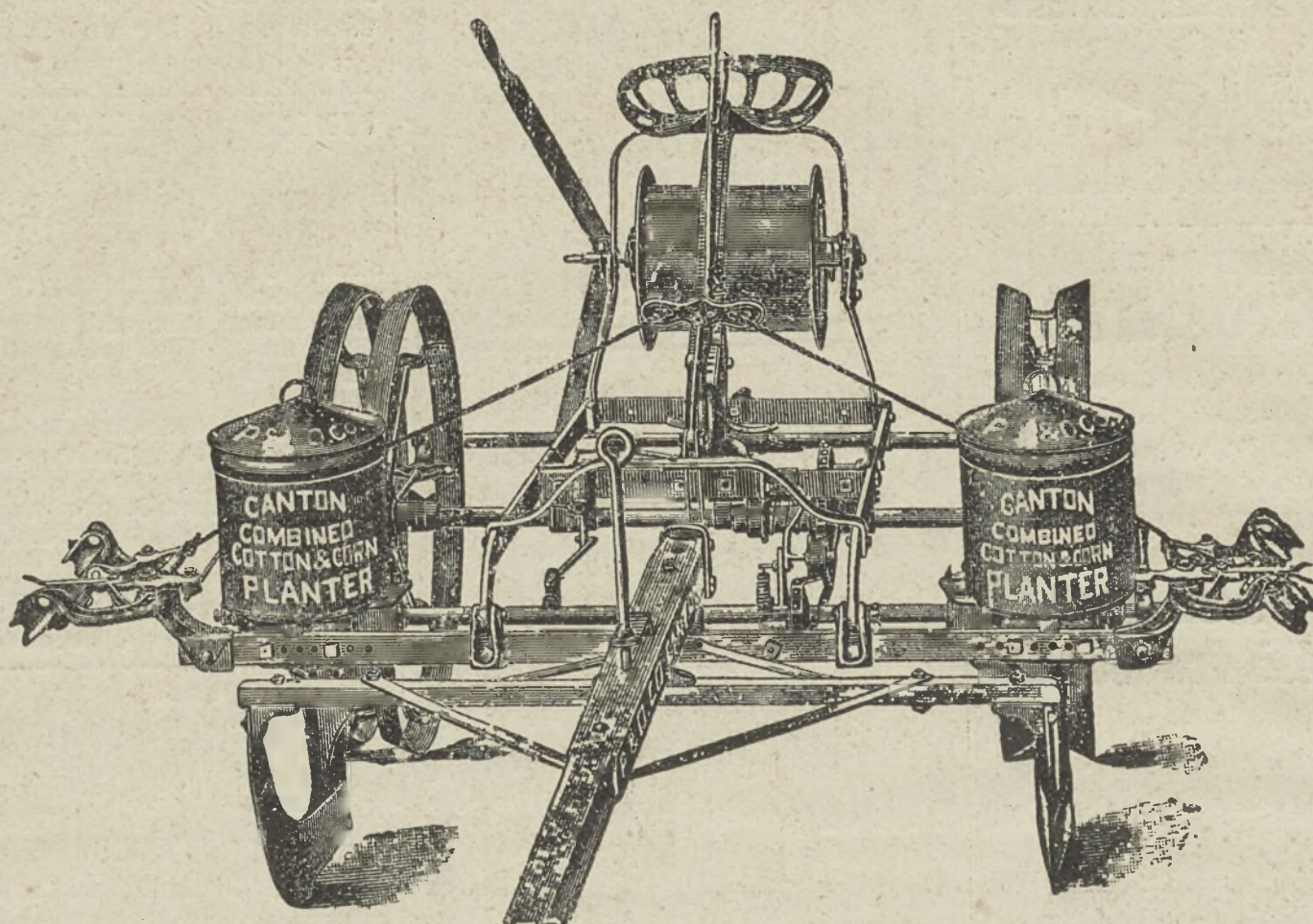
TENGERI ÜLTETÉSE NÉGYZETBEN.

„Senior“

automatikusan 25—28—32 angol hüvelykben négyzetben ültet, kivánság szerint 2—4 szemet fészkenként.

„Senior“

megkivánt mélységben egyformán ültet, minden fészket betakar, minden fészeksort két oldalt meghengerel.

„SENIOR“ tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel.

„Senior“

munkaképessége soroköz és táblahossz szerint, napi 7—10 magyar hold egy pár könnyű lóval és egy kocsissal.

„Senior“

magyar gazdaságokban 1907—08. évben körülbelül **400 példányban** kitűnő eredményel dolgozott.

Referenciák:

Ament Antal, Elek
Andrássy Sándor gr.,
Szigetvár
Andrássy Sándor gr.,
Tiszadob
Bethlen István gr., Sámsond
Bezeredy Pál, Hidja-Tolna
Csekonits Endre gr.,
Zombolya
Dréher A., Martonvásár
Dungyerszky Lázár,
Dunacséb
Eltz gróf urad., Vukovár
Frigyes Főhercegi urad.,
Főherceglak
Fürst és Weisz, Siklós
Gaál Rezső, Mozsor
Gergely Károly, Gyömrő
Hammerstein Richárd b.,
Pusztasári
Harkányi Frigyes báró,
Zsófiámajor
Hideghéty Imre, Vukovár
Huszár Károly, Lugos
Károlyi Imre gr., Mágocs
Kemény József b., Maros-Németi
Kovácsy Miklós id., Tasnádszántó
Lederer Artur és Károly,
Csóka
Mahler Mihály, Pankota

Közlemények szaklapokból:

Ifj. Sporzon Pál akad. tanár „a SENIOR tengeri-ültetőgép“ című közleményében, megjelent „Köztelek“ 1900. évi márcz. 21. és 28-án azt mondja: „Amerikában már évek óta, Magyarországon még csak két éve kezdik használni **ezt a tényleg nálunk is kitűnően bevált tengeri-ültetőgépet**, melynek három szembezőelő előnye van:

1. Vetőmagot takarít meg. Kisebb területeken ez talán nem mondható előnynek, de annál inkább ott, hol száz holdakra megy a tengeritermesztés.
2. Munkát takarít meg a vetésnél, mert kezeléséhez csak egy ember kell. Ez már érezhető előny a mai munkáviszonyok mellett.
3. **Lehetővé teszi a tengeri keresztbe való művelését fogatos erővel.** Ez pedig a mai munkáviszonyok között jóformán fele természetesi költséget jelent.“

Gróf Teleki Arvéd:

„Legújabb hazai adatok a tengeri amerikai módon való művelésére“.

„Köztelek“ 1908. 18-ik évfolyam 22. sz.

Gróf Teleki Arvéd:

„Tengeritermelés felében vagy amerikai módon?“

„Erdélyi Gazda“ 1908. márcz. 22.

Gróf Teleki Arvéd:

„A tengeri termelése amerikai módon.“

„Gazdasági Lapok“ 1908. márcz. 29.

közleményében azt mondja:

„Megjegyzem, hogy a Hermann-féle rendszert igen előnyösen lehet kibővíteni és olcsóbbá, eredményesebbé és **munkáshiány esetén is kivihetővé tenni** azáltal, ha a „SENIOR“ fészkebeültető, a szárlevágó és tengeri-törő, fosztó- és szártépőgépeket használjuk és a tépett szárat akkorra tesszük el vermekbe, mikor arra legnagyobb szükségünk lehet.“

Báró Kemény József:

„Az amerikai csalamádéről.“

„Gazdasági Lapok“ 1909. jan. 10.

című közleményében azt mondja:

„Előnyt adok azonban a „SENIOR“-ral való ültetésnek, mivel így a kézi munka teljesen mellőzhető, mi nagy szó a mai világban.“

Referenciák:

Mátéffy Pál dr., Szentes
Nádossy Elek, Medinci-Senkovac
Pannonhalmi főapátság,
Tömördpta
Podmaniczky Endre br.,
Kelebia
Piukovits József, Nagy-fénypuszta
Rakovszky Antal, Kacsócz
Scharff Jenő, Szilasipta
Schmidt Jakab, Marosbogát
Schwarz Zsigmond,
Marosillye
Strasser Izid., Máriamajor
Strasser Henrik, Innám
Stubenberg József gróf,
Székelyhid
Szászbereki urad. Szászberek
Szarvas Imre, Borisszállás
Szemző Gyula ifj., Sztapár
Szentegáti urad. Szentegát
Szalánczy Jenő, Ladamos
Szőregghi gazdas., Szőregh
Teleki Arvéd gr., Drassó
Tibold Sándor, Valkány
Tschida Artur, Paks
Ungar Lajos Kossuthfalva
Urbán Péter, Törökbecse
Wittmann János, Elek

Mc CORMICK Harvesting Machine Comp. Chicago, U. S. A.

Magyarországi igazgatóság és főraktár:

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 12. szám.

Gyümölcsfa vadoncok

továbbá akác- és gledicsia-csemetek eladása.

Vadcsemete-készletem meghaladja a két milliót. Csakis 1—2 éves rendkívül gazdaggyökertű, mindenféle gombabetegségtől és állati ellenségtől mentes csemeteket bocsájtok áruba, úgy, hogy azok bárhova is kerülnek, biztosan fogamzanak és vigan tenyésznek.

A fenti vadoncok egy részéből gyökérképzés végett átültetett minőségben is szolgálhatók.

Csemetém erősség, illetve magasság szerint két csoportban vannak rendezve és pedig:

I. csoport.

Inkább kézbeli nemesítésre való, de nyári szemzés alá is alkalmas 2 éves csemeték:

1. osztályu, a föld ilyen [—] 11 mm. vastag	korona
100 darab ára	5'—
1000 darab ára	40'—
2. osztályu, a föld színén ilyen [—] 8 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	3'60
1000 drb ára	32'—
3. osztályu, a föld színén ilyen [—] 6 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	2'80
1000 drb ára	25'—

II. csoport.

1—2 éves nyári szemzés céljából, vagy gyökereztetés végett kiültethető csemeték:

1. osztályu, a föld színén ilyen [—] 4 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	2'20
1000 drb ára	20'—
2. osztályu, a föld színén ilyen [—] 3 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	1'60
1000 drb ára	15'—
3. osztályu, a föld színén ilyen [—] 2 1/2 mm. vastag	korona
100 drb ára	1'20
1000 drb ára	11'—

5-10-25-50 ezer drb vételénél megfelelő árengedményt adok.

Eladó készletem van bármilyen nagy mennyiségben a következő vadcsemetékéből: **Körte, alma, mandula, szilva,** (Prunus Mirabolana) **sajmeggy,** (Prunus Mahaleb) **birs, doucin és paradicsomalma.**

Fentemlített mindenféle fajú gyümölcs-vadcsemete egyforma áron adatik el. Igen nagy készletem van fentiekben túl mindenféle fajú nemes oltványokból, valamint sövénykerítésre alkalmas Gledicsia, továbbá erdősítésre és útszéle való 1—5 éves akácfaiból is.

Kimerítő és részletes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ föld-, szőlő- és faiskola-birtokos CZEGLÉD.

53943 szám.
908.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar vallásalapnak a Borsodvármegyei Sajópetri község határában fekvő 747.744/1600 kat. holdas Jenke pusztá nevé mezőgazdasági birtokának (a különálló Telekalja kivé elével) 1909. évi október hé 1-től 1921. évi szeptember hó 30-ig, vagyis 12 évre terjedő időre az alólirott minisztérium IX-ik ügyosztályában (Vadász-utca 33) az 1909. évi április hó 19-ik napján déli 1 órakor tartandó zárt ajánlatu versenytárgyalás útján fog haszonbérbe adni, mely zárt ajánlatok nyilvános felbontásánál érdeklődők jelen lehetnek.

Az 1 K.-s bélyeges lepecsételt írásbeli ajánlatok az alólirott minisztérium segédhivatalának igazgatóságánál legkésőbb április hó 19-ének délelőtti 10 órájáig nyújtandók be. A borítékon jelendő „Ajánlat a sajópetri birtokra”. Az ajánlatban nem a holdankénti, hanem az egész birtokra felajánlandó évi haszonbér számokkal és betűkkel irandó ki.

Az ajánlatok csak akkor tárgyalatnak, ha a kiszolgáltatott ajánlati minta perrendszerileg két tanu előttemezésével van aláírva.

Bánatpénzül 2000—2000 kor. vagy készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban, bármelyik állami (adóhivatali) vagy a közalapítv. közp. pénztárnál teendő le és az arról szóló letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó. Elkésve érkezett, kellelőleg ki nem állított avagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint utóajánlatok figyelembe vételre nem számíthatnak. Akik gyámhatalom vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén a kik az uradalommal szemben hátralekos tartozásban vannak, vagy bármilyen czimen perben állnak, a versenyből kizáratnak.

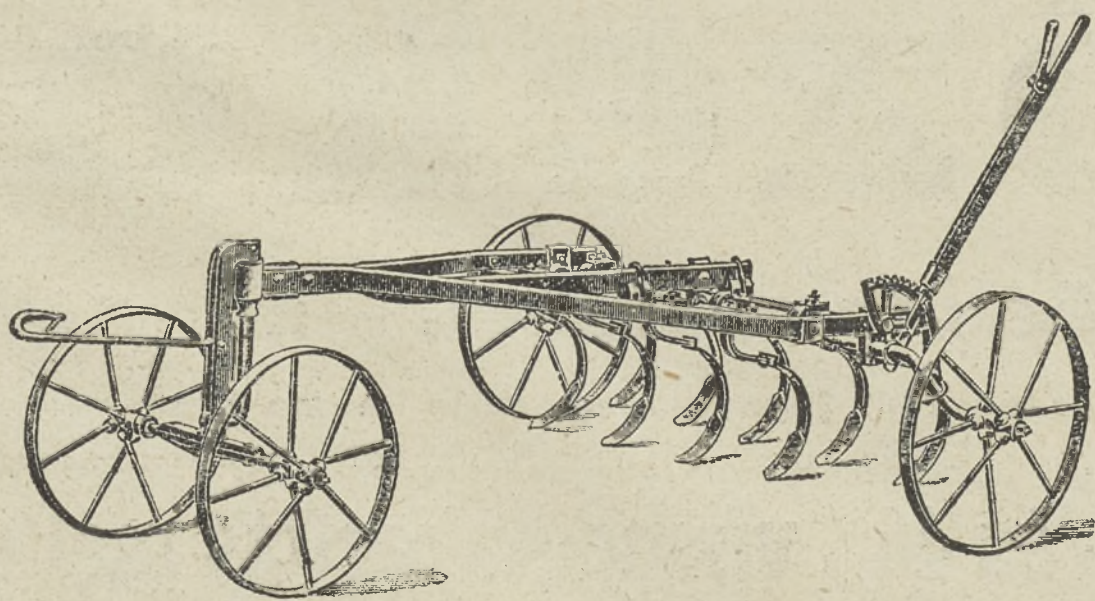
A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek, és az ajánlati minták a minisztérium segédhivatali igazgatóságánál (Hold-utca 16.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1909. márczius hó 3.

A m. kir. vallás és közokt. miniszter.

A jó talajelőkészítés legcélszerűbb eszköze a : rugós fogu cultivator,

mely a hó által megnyomott őszi szántás fellazítására, továbbá porhanyításra, gyomirtásra kiválóan alkalmas. — Vonósükségletük csekély, munkájuk igen szapora.

Leírással és árajánlattal készséggel szolgál:

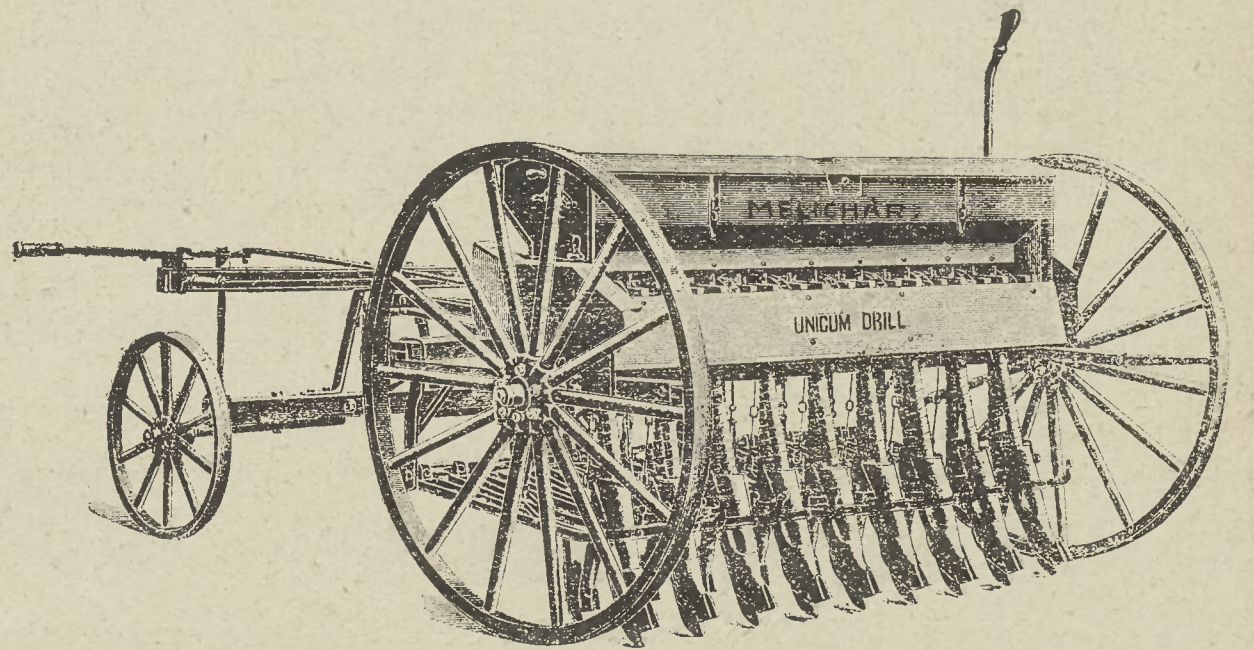
Bacher Rudolf

eke és talajmivelő eszközök gyáranak
magyarországi főraktára:

Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

Az eredeti Melichár-féle „UNICUM DRILL” a gazdák legkedveltebb vetőgépe.

Egyenletes magelosztás,
egyszerű kezelés,
kevés vonóerősükséglet és
tartósság, jellemző tulajdonságai.

Ábrás leírást és ajánlatot díjmentesen küld:

Melichár Ferencz

vetőgépgyáranak magyarországi főraktára:

Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

Óvakodjunk utánzatoktól!

Gőzmívelés.

== Nagyobb területek szántását gőzekével ==

hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címhez forduljanak:

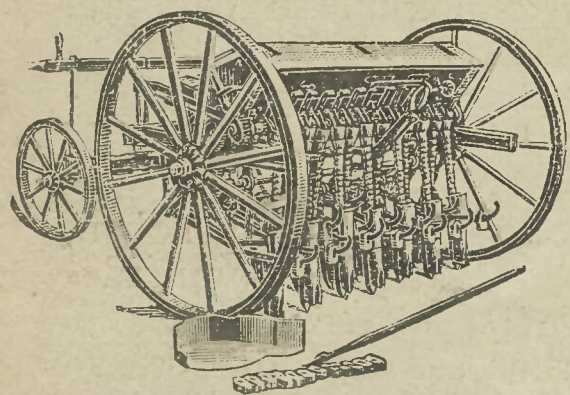
WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó
Budapest — Kelenföld.

A TAVASZI VETÉSHEZ!

A legjobb sorbavetőgépek

MAYFARTH PH. és Ta. ujonnan szerk. esztett

„**AGRICOLA**” gépei tolokerek rendszerrel

az összes magnekem és különböző mennyiségek számára, kerek kiváltása nélkül. Hegyen és síkságon egyaránt alkalmazhatók, legkönnyebb kezelés, legnagyobb tartósság, rendkívül olcsó ár.
A legjobb szerkezetű boronákat, ekéket, hengereket, fű-lőhere és gabonaszáló gépeket, szénforgatókat és széna-gereblyéket gyártja

Ph. Mayfarth és Ta.

Gazdasági gépgyárak, vasöntödék és gőzházok

Wien, II.1. Taborstrasse 71.

Részletes képes árjegyzékek ingyen.
Képviselek és viszontelárusítók kerestetnek.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,970.340.— kor.	1,970.340.— kor.
Tartalékok	764.760.10	764.760.10

Összesen: 2,735.104.16 kor

1901. évi fölösleg	90.349.— kor.	1904. évi fölösleg	72.438.23 kor.
1902.	59.782.26	1905.	61.780.60
1903.	109.331.73	1906.	39.243.65

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok arányukban része stülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Manilla kévekötőfonal aratógépekhez

legelőnyösebben szerezhető be a

Szegedi kenderfonógyár részv.-társ.-nál Szegeden,

mely legújabb angol-amerikai gépein tisztán csak I-a manilla kenderből évente 2500 métermázsa ilyen fonalat készít. Teljes egyenletességért kg.-ként, kbelül 350 méter hosszúság mellett, legnagyobb, kbelül 50 kg. hordképességért, megfelelő gombolyításért **teljes felelőséget** vállal. Ezen a külföldinél jobb fonalat mindazonáltal **bármely külföldi ajánlatnál**

100 kg.-ként 10 koronával olcsóbban

szállítjuk a gazdaközönségnek és kérjük, hogy ezen teljes felelősség mellett kbelül 10%-kal olcsóbban ajánlott **hazai** fonálnak a külföldivel szemben előnyt adjon.

Gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötélárak, kenderzsákok stb. legjobb beszerzési forrása.

Sertés-eladások és vételek

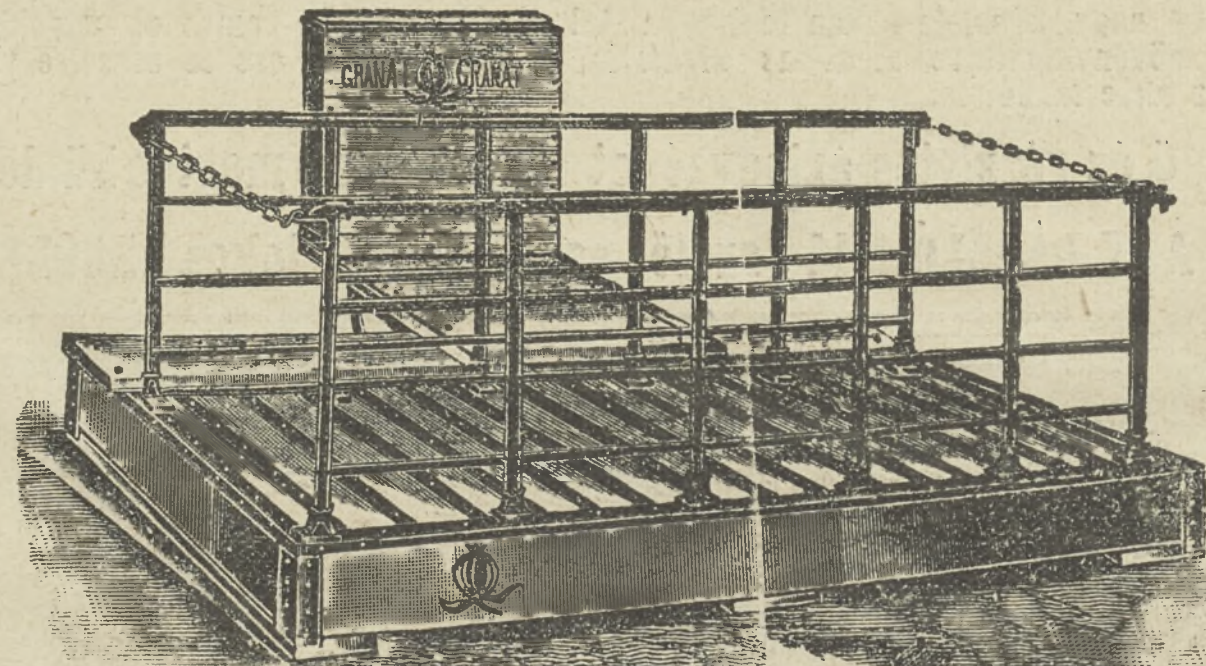

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, sovány, úgy hizott állapotban **URL REZSÓ** sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Népszínház-u. 22. (Polgári serfőzde

bérpalota). — Telefon: 97—05 Interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

„GRANAT” MÉRLEGGYÁR ZWARG ÉS RINGEISEN TESTVÉREK BUDAPESTEN.

Ajánlják mérleggyártmányaikat és pedig: egyensúly-, tízedes-, százados-élőállat- és hidmérlegeiket a legmegbízhatóbb és legolcsóbb kivitelben. — Gyár: III. ker., Szépvölgy- RINGEISEN TESTVÉREK V. ker., Hold-utca 8. sz. Raktár: V. ker., Hold-utca 21. sz.

VILÁGREKORD!

VILÁGREKORD!

A világon a legelső szabadalmazott

Forrógőzeke

== 300 fokot meghaladó gőztulhevítéssel. ==

Évek óta bevált Schmidt Vilmos mérnök doktor szabad. füstös-tulhevítőjével. — **Gőzekékre egyedül jogosított gyártója Kemna J. gőzekegyára.** Egyetlen gőztulhevítő, melyről a gőzekegyártásban egyszerűségénél és szoliditásánál fogva — a gép súlyának emelkedése nélkül — egyáltalán szó lehet.

50%-kal nagyobb munkateljesítés, 30% szén- és 40% vizmegtakarítás mellett.

3400-nál több dr. Schmidt-féle szabadalmazott gőztulhevítő van üzemben vasuti mozdonyokon.

Kétdéprendszer, sodronykötéltávitel. — Ugy nedves, mint egészen száraz esztendőkbén egyedül biztos munkateljesítés.

Szakprofesszorok által szántóföldeken végzett kísérletek eredményéről értesítéssel, kimerítő felvilágosítással, prospektusokkal és költségvetéssel érdeklődőknek díjmentesen, készséggel szolgál:

KEMNA J. gőzekegyára magyarországi igazgatósága

Interurban telefon 91—21.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8.

Sürgőnyezim: Kemna Budapest.